

Ceny prenumeraty:
we Lwowie

bez doręczenia do domu miesięcznie . . . zł. 5.00
z dostawą do domu . . . zł. 5.50

z przesyłką za granicę

Numer Lwowski

20 gr.

wychodzi codziennie rano

Polskie

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetr. (6 1/2 cm szer.) w zwykłych ogłoszeniach gr. 30, w nadesłanym i w nekrogr. 50, w kronice, repertuar, dział gospodarczy, paski w tekście gr. 70, pod nagłówkiem na pierwszej stronie zł. 1.—. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach gr. 10, kupno i sprzedaż słowo gr. 12, matrymonialne, korespondencje prywatne za słowo gr. 20, dla poszukujących pracy gr. 5. Z zastrzeżeniem miejsc 25 proc. Zagraniczne o 50 proc. drożej

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty, odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów. — Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ul. Zimorowicza 15. — Nr. Konta w P. K. O. 150.660. — Telef. Redakcji 27 i 7102, międzydzielnicowy 27. — Telef. Admin. 14-27. — Telef. Drukarni 14-27.

BUSINESS HAGSKI.

P. Filip Snowden dobił tedy ostatecznie targu w handlarskiej licytacji z pp. Cheronem i Loucheurem, ze swoich pierwotnych 100 procentów opuścił tylko około 20, Francja natomiast Włochy i Belgia, które z początku oferowały angielskiemu kanclerzowi skarbu 40 procent, zmuszone zostały podnieść swe koncesje o pełne 100 procent, uczyniły bowiem w końcowym kompromisie zadość pretensjom labourzystów w 84 procentach.

P. Snowden — socjalista pasowany został za swoją niezłomność przez finansierę City na bohatera narodowego.

Business is business. Za kilka dni poleją się z ust pp. Hendersona, Brianda i towarzyszy w Genewie miodopłynne tyrady na cześć „Wielkiego dzieła pokojowego“ w Hadze: ale w samej stolicy praktycznych i słynnych ze zmysłu kupieckiego Holendrów ubito interes, którego kilkutygodniowe perypetje przejdą do dziejów jako wymowny nagrobek skondensowanej moral insanity wczorajszego liberalnie — kapitalistycznego, na rabunkowym, imperialistycznym wyzysku opartego ustroju, epitafjum tem cyniczniejsze, że ręką „humanitarnego“ i „etycznego“ socjalisty tudzież monopolistów na wzmożenie idee pacyfistycznej — wypisane.

Haga pod opiekunozem i na daleką metę obliczonemi auspicjami bankierów nowojorskich zmontowała ostatecznie porozumienie angielsko - niemieckie, w którym, chce czy niechce, uczestniczyć będzie musiała Francja pp. Brianda i Loucheura. Jakkolwiek bowiem pozory mogłyby przemawiać za rozluźnieniem ententy angielsko - francuskiej wskutek mały wersalskich starć słownych między Snowdenem a delegatami francuskimi tudzież na tle upokarzających ofiar materialnych Francji. — to przecież w końcowym bilansie stoimy wobec faktu ugody angielsko - francusko - niemieckiej, likwidującej ostatecznie podstawowe walory zwycięstwa w wielkiej wojnie i przekreślającej tkwiącą u podstaw Traktatu Wersalskiego jego zasadniczą ideę polityczno - moralną.

Jest bowiem rzeczą prawie pewną, że po trudnym kompromisie finansowym, czysto polityczne postulaty niemieckie zostaną uwzględnione. Niemcy wszak użyli wszystkich wysiłków, aby konferencje od rozbicia uchronić i mimo, że to oni mają przecież mocarstwom płacić, działali jak najgorliwiej, aby mocarstwa spłaty wedle planu Owena Younga przyjęły. Wiadomo, jak dalece ten plan idzie na rękę Niemcom w porównaniu z planem Davesa, z drugiej znowuż strony Niemcy strojąc miny gnębionych ale też i gotowych do poniesienia ofiar — czynią nierozłączne junotom swoich spłat z natychmiastową ewakuacją Nadrenji. I p. Stresemann jest istotnie bliski urzeczywistnienia głównego celu swoich kilkuletnich wysiłków. Ewakuacja Nadrenji w niedalekim czasie nastąpi. Postulat ten wszak znajduje się na naczelnym miejscu programu rządzącej Anglia Partji Pracy, p. Briand zaś,

uwolniony wreszcie od retardujących ssi i hamulców dzięki ustąpieniu Poincarego, może dziś z całą swobodą i zapałem realizować plan, który rozłożył przed laty jeszcze wobec p. Stresemanna w zacisznej oberży w Thoiry.

Jak dalece plan ten już dojrzał, świadczą o tem ostatnie rewelacje „Giornale d'Italia“, demaskujące pakt zawarty w Mannheim w maju b. r., między masonerją niemiecką a francuską, z która n. Briand w ścisłych zostaje stosunkach, pakt, którego główną uchwałę stanowi zgoda Wielkiej Łoży francuskiej na ewakuację Nadrenji. I tu zatem business jest przygotowany i dojdzie niewątpliwie do skutku.

W ten sposób na naszych oczach zmontowana została przy protekcji międzynarodowych finansów i łóż spółka, której głównym zadaniem będzie panowanie nad życiem gospodarczym całej Europy i eksploatawanie słabszych narodowych organizmów gospodarczych wedle uświęconych,

przedwojennych recept liberalnie - imperialistycznego systemu. Haga stanowi — rzecz można — koronę powojennych wysiłków międzynarodowych potęg gospodarczych w kierunku przywrócenia przedwojennego systemu gospodarki światem i zatamowania naturalnych tendencji rozwoju nowo stworzonych gospodarstw narodowych po wojnie.

Trudno — od lat dziesięciu patrząc na nieskończone i zawsze zawodne wysiłki tych potęg — wierzyć w trwałość i zwycięstwo businessu hagskiego. Życie niewątpliwie rychło ukaże, że... interes się nie uda, że bieżąca siła takiej, choćby przez wszystkich bankierów świata stworzonej, któraby zdolna była wskrzesić przedwojenny niemoralny ustrój gospodarczy i polityczny.

Niemniej jednak dobity takim kosztem i nakładem sił targ w Hadze, zaznaczy niewątpliwie w najbliższym czasie swój ślad w nieukończonym życiu powoj. Europy i zanim rzeczywistość da sobie z nim radę, niejednem po-

ważnem niebezpieczeństwem zagrozi zwłaszcza nowostworzonym państwom narodowym. Państwa te, między niemi Polska, będą musiały zdobyć się na maksimum energii konsolidacyjnej, zmysłu i czułości politycznej i gospodarczej, aby potężnemu koncernowi struszonej ekonomicznie i politycznie finansjery skutecznie stawić czoło, aby nie stać się koloniami, rabunkowo przez ten koncern wyzyskiwanymi.

Widzi te niebezpieczeństwa także nasza defetystyczna, jałowa opozycja sejmokratyczna i dlatego pocieszającym jest zjawisko, gdy nawet organ jej prawego skrzydła, stale dotychczas „lokarnizującego“ i na czole swem wysuwającego hasło „Bóg i Francja“ — pod wrażeniem hagskiego businessu „z naciskiem stwierdza konieczność dostosowania naszej polityki zagranicznej do nowej sytuacji, jaka się wytworzyła w Europie“.

(i. r.)

==□==

Porozumienie polityczne przed finansowem.

(Telefonom od naszego korespondenta.)

Warszawa, 29 sierpnia. (G). „Kurjer Warszawski“ donosi z Hagi: Batalja dookoła planu Younga jeszcze nie jest skończona. Snowdena zastępuje teraz Stresemann. Występuje on z żądaniem politycznymi i finansowymi, utrudniającymi zakończenie konferencji.

Nie sposób wyliczyć zadań jego, gdyż tyczą się one całego szeregu spraw związanych z zastąpieniem planu Davesa przez plan Younga. Stresemann odmawia poniesienia kosztów okupacji od dnia wejścia w życie planu Younga do chwili opuszczenia Nadrenji przez wojska francuskie. Niektóre raty miesięczne, uskutecznione na rachunek planu Davesa pragnie uważać za uskutecznione na rachunek planu Younga i. t. p.

Ewakuacja Nadrenji nastąpić ma 30 czerwca 1930 roku.

W MIĘDZYCASIE MUSI BYĆ RATYFIKOWANY PLAN YOUNGA.

Haga, 29 sierpnia. (PAT.) Na posiedzeniu komisji politycznej Henderson podkreślił, że decyzja w sprawie komisji pojednawczej zbliży pojednanie francusko-niemieckie. Minister podniósł, że dzięki porozumieniu w sprawie ewakuacji utrzymana została solidarność francusko-belgijsko-angielska.

Briand stwierdził, że praca komisji politycznej dotycząca sprawy ewakuacji, była ułatwiona dzięki dobrej woli delegacji niemieckiej, przyczem niemieckim od niej był duch pojednawczy strony francuskiej. Briand zapewnił, że trzecia strefa będzie ewakuowana możliwie z największą szybkością, skoro tylko plan Younga zostanie ratyfikowa-

Tego rodzaju reklamacje sięgają setek milionów, a musiałaby je pokryć Francja.

Haga, 29 sierpnia. (PAT.) Narady delegacji 6 mocarstw zapraszających zakończyły się o godz. 2'30 w nocy. Dotyczyły one czterech punktów, co do których zgoda Niemiec jest konieczna. Delegaci państw wierzycielskich osiągnęli całkowite porozumienie.

Nie uzyskano jednak jeszcze aprobaty Niemiec które mają udzielić oficjalnej odpowiedzi w dniu dzisiejszym. Niemiecki minister terenów okupowanych Wirth oświadczył, wychodząc z posiedzenia, że porozumienie nie zostało osiągnięte co do żadnego punktu.

Snowden podtrzymuje energicznie tezę państw wierzycielskich.

uzależniona od definitywnego uregulowania sprawy wejścia w życie planu Younga.

W myśl osiągniętego porozumienia ewakuacja całej Nadrenji będzie ukończona dnia 30 czerwca 1930 r., o ile w międzyczasie parlamenty francuski i niemieckie ratyfikują plan Younga

OSTRA WALKA W SPRAWIE KOSZTÓW OKUPACJI.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT.) Biuro Wolfa w depeszy z Hagi zaznacza, że dzisiejszy wynik obrad komisji politycznej konferencji hagskiej uważany jest za pomyślny, zwłaszcza z tego względu, że porozumienie w sprawach politycznych nastąpiło przed porozumieniem w sprawach finansowych. Depesza przypisuje zasługę tego wyniku Hendersonowi. Jako zasługę Hendersona w pewnym stopniu uważa depesza i to, że równocześnie z ewakuacją drugiej strefy Nadrenji, nastąpi ewakuacja strefy trzeciej.

„Vossische Ztg.“ w depeszy z Hagi donosi, że według jego informacji, sprawą nadwyżki 300 milionów marek złotych zdaje się nie przedstawiać specjalnych trudności, natomiast ostra walka trwa w sprawie kosztów okupacji.

Korespondent twierdzi, że na dzisiejszym posiedzeniu dojdzie do porozumienia w tej kwestii na podstawie proponowanej przez delegację angielską wspólnej komisji kosztów okupacyjnych, w której udział niemiecki ma być największy.

„Berliner Tageblatt“ uważa konferencję haską właściwie za zakończoną. Jeżeli — jak się oczekuje — dziś

(Dalszy ciąg na str. 2-ej).

BOJA SIĘ FILMÓW Z KONFERENCJI HASKIEJ.

Paryż. 29 sierpnia. (AW). Wobec wielkiego wzburzenia umysłów w Paryżu, władze policyjne zwróciły się do dyrektorów kinematografów z wezwaniem do niewyświetlania filmów, ilustrujących przebieg konferencji w Hadze z uwagi na możliwość manifestacji.

ZABIEGI NIEMIEC O KOMUNIKACJE LOTNICZĄ Z POLSKĄ.

Berlin. 29 sierpnia. (AW). Po ukończeniu rokowań lotniczych polsko-niemieckich i podpisaniu w najbliższym czasie generalnej umowy lotniczej rozpocząć się mają rokowania nad umową specjalną regulującą techniczne warunki stałej komunikacji pasażerskiej i tranzytowej. Niemieckie sfery lotnicze, które zawarła podobnej umowy z Polską domagały się już od dłuższego czasu, przywiązują wielkie znaczenie do otwarcia granic polsko-niemieckich dla komunikacji powietrznej.

LOTNICY FRANCUSCY W WARSZAWIE.

Warszawa. 29-go sierpnia. (PAT). W Warszawie bawi eskadra 9 samolotów wojskowych przybyła z Francji przez Strassburg i Pragę. Dziś popołudniu wylądował na lotnisku warszawskim jeszcze jeden samolot wojskowy francuski. Przybyłych na lotnisko warszawskie witali przedstawiciele departamentu aeronautyki wojskowej i członkowie francuskiej misji wojskowej. Lotnicy francuscy złożyli dziś wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

Jutro o godzinie 9 rano goście francuscy odlecą do Poznania, na nowym aparacie komunikacyjnym systemu Fokkera.

Lotnicy francuscy zwiedzają miasto i P. W. K., poczem powrócą do Warszawy, gdzie zabawią kilka dni, jako goście polskiego lotnictwa wojskowego.

STRZELANINA NA POGRANICZU LITEWSKIM.

Warszawa. 29 sierpnia. (AW). Donoszą z Wilna, że na odcinku granicznym koło Dniskiennik patrol KOP. zauważył 4 tajemniczych ludzi, którzy przeszli z Litwy przez granicę na terytorium polskie. Gdy żołnierze wezwali nieznanymi do wylegitymowania się ukryli się oni w zaroślach i obsypali straż polską gradem kul. Następnie pod osłoną nocy wycofali się na terytorium litewskie nie zatrzymywani przez litewskie straż.

POPELNILI SAMOBÓJSTWO, BO... MATKA ROBIŁA IM OSTRE WYMÓWKI.

Katowice. 29 sierpnia. (AW). Tragizmny wypadek podwójnego samobójstwa zdarzył się w miejscowości Makoszowa. Gdy dwie siostry Kuczera 18-letnia Jadwiga i 24-letnia Zofia powróciły późnym wieczorem z zabawy, matka przyjęła je ostrymi wymówkami. Córki tak się tem przejęły, że wczoraj obie popełniły samobójstwo. Gdy dziewczęta dłuższy czas nie wracały do domu, rozpoczęto poszukiwania, w czasie których znaleziono w stawie zwłoki obu sióstr.

SAMOBÓJSTWO DEFRAUDANTA.

Lublin. 29 sierpnia. (AW). Osadzony w więzieniu pod zarzutem nadziżyć sekretarza sądu pokoju w Janowie Antoni Puczkowski lat 53, popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru. Kto mu dostarczył broni, dotąd nie ujawniono.

DAJ GROSZ NA CELE TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.**APOLLO! WIELKA PREMIERA potężnego dramatu pewnego małżeństwa według noweli STEFANA ZWEIGA.**

GRZECH INGI w głównych rolach **Elga Brink Vivian Gibson**
Nadto doborowe uzupełnienie. 7415

„KOPERNIK“ Dziś wielka PREMIERA. „MARYSIENKA“
Kusząco-piękna **A N N Y O N D R A**
oraz **MALCOLM TOD**, w najnowszym szlagierowym 12-to aktowym filmie p. t.
Zuzia Saksofonistka Uzupełnia bardzo wesoła Komedja.

(Ciąg dalszy ze strony pierwszej).

Popołudniu rokowania finansowe zostaną zakończone pomyślnie, to w dniu jutrzejszym nastąpi oficjalne posiedzenie plenarne, zamykające konferencję.

Wyniki narad min. Zaleskiego z Briandem.**„MOŻLIWOŚĆ REALIZACJI POROZUMIENIA GOSPODARCZEGO I FINANSOWEGO“.**

Haga. 29 sierpnia. (PAT). W dniu dzisiejszym delegacja francuska i polska wydały następujący wspólny komunikat:

Ministrowie spraw zagranicznych Francji i Polski odbyli szereg rozmów, nacechowanych dużą serdecznością, do tyczących zagadnień interesujących oba państwa.

Przyjazne te rozmowy wykazały ponownie istnienie pełnego porozumienia w stosunkach polsko-francuskich.

Powyższa wymiana zdań doprowadziła do stwierdzenia możliwości realizacji porozumień gospodarczych i finansowych, mających na celu wzmocnienie sił rozwojowych Polski.

Zakończenie konferencji w sobotę?

Berlin. 29 sierpnia. (PAT). Biuro Wolffa donosi z Hagi, że posiedzenie sześciu mocarstw zapraszających celem dalszego omówienia punktów porozumienia pomiędzy wierzycielami, które wymagają zgody Niemiec, trwało przez szło trzy godziny.

Przy końcu posiedzenia popołudniowego postanowiono, na wniosek Stresemanna powierzyć przewodnictwo plenarnego posiedzenia konferencji Jasprowi.

Plenarne posiedzenie przewidywane jest — zdaniem Biura Wolffa — dopiero na sobotę.

MOŻLIWOŚĆ ODROZCZENIA SESJI RADY LIGI.

Genewa. 29 sierpnia. (PAT). Według krążących tu, oraz pochodzących z

Hagi wiadomości, badane są możliwości przesunięcia terminu sesji Rady Ligi zwołanej na 30 b. ni. ze względu na przedłużającą się konferencję w Hadze, gdzie przebywają obecnie niektórzy członkowie Rady wraz z urzędującym przewodniczącym. Przewidywane jest zebranie się Rady w pierwszym dniu zgromadzenia Ligi. Data jednak zgromadzenia ustalona jest przez art. 1 regulaminu na pierwszy poniedziałek września i nie może być przeto odłożona.

HENDERSON WYJECHAŁ DO GENEWY.

Haga. 29 sierpnia. (PAT.) Henderson wyjeżdża dziś wieczorem z Hagi do Genewy.

Dwie opinie.**DALSZA PACYFIKACJA, CZY DALSZE SPRZECZNOŚCI?**

Londyn. 29 sierpnia. (PAT). Prasa angielska komentuje szeroko przebieg konferencji w Hadze. Porozumienie wywołało żywe zadowolenie w Anglii.

„Times“ uważają osiągnięcie porozumienia za tryumf rządu angielskiego specjalnie Snowdena, który okazał się mądrym i bystrym mężem stanu.

Inne pisma umiarkowane wyrażają nadzieje, że ostre słowa, które padły w ciągu konferencji, zostaną wkrótce zapomniane, i że mężowie stanu zasiądą niebawem zgodnie do stołu nad pracami dalszej pacyfikacji Europy.

Niektóre pisma niezależne i konserwatywne wyrażają pogląd, że Wielka Brytania z radością powitała wzrost pokojowego zbratania i ustępliwości.

Paryż. 29 sierpnia. (PAT.) Prasa zamieszcza dziś artykuły i depeche z Hagi, poświęcone w dalszym ciągu sprawie porozumienia osiągniętego w Hadze.

„L'Oeuvre“ mówi o zwycięstwie roz

sądki, zaznaczając, iż Snowden, wobec ultimatum Brianda, utrzymanego w uprzejmej formie zrozumiał, iż należy zakończyć targi.

„Le Matin“ podkreśla, iż chcieć pokoju, oznacza narzucać go. Porozumienie osiągnięte w Hadze stanowi nową erę.

Rzym. 29 sierpnia. (PAT). Prasa włoska, omawiając niespodziewane osiągnięcie porozumienia w Hadze stwierdza, że Włochy uczyniły największe ustępstwa w kwestji węglowej.

„Il Tevere“ twierdzi, że niema żadnego powodu do radości z tego powodu, że Anglia otrzymała 75 proc. swoich żądań i że konferencja została chwilowo zwolniona od nastroju przedmiejskiego jarmarku. Sprzecznosci między mocarstwami zwycięskimi zostały ujawnione i prędzej, czy później stana się one znów powodem żalów i pretensji. Sytuacja Europy po konferencji będzie ważniejsza, niż przed konferencją.

Szeregi Heimwehry rosną. Do organizacji przystąpiło 100.000 chłopów.

Wiedeń. 29 sierpnia. (AW.) Gromadne przystąpienie dolno-austriackiego Zw. Chłopów w liczbie 100 tys. osób do Heimwehry, wywołało w tutejszych kołach politycznych bardzo silne wrażenie, powodując liczne i rozbieżne komentarze. Przeważa wrażenie, że chłopstwo dolno-austriackie chce w ten sposób

zapobiec preponderancji żywiolów radykalnych w Heimwehrze i w ten sposób pośrednio uniemożliwić wybuch wojny domowej w Austrii.

Wiedeń. 29 sierpnia. (PAT.) „Reichspost“ zamieszcza z kół chrześcijańsko-społecznych uwagi na temat programu rewizji konstytucji ogłoszonego przed

kilku dniami przez Związek chłopski „Reichspost“ zaznacza, że większość punktów tego programu została już dawno postawiona przez stronnictwo chrześcijańsko-socjalne.

Doniesienia o ultimatum Związku chłopskiego pod adresem rządu kanceli rza Streeruwitza nie sprawdzają się, dotychczas bowiem związek chłopski nie pertraktował wogóle jeszcze ani z kanclerzem, ani ze stronnictwem chrześc.-społecznym.

Parlament zbierze się w drugiej połowie września. Kierownictwo Heimwehry wyraża zadowolenie, że Związek chłopski powziął inicjatywę rewizji konstytucji, jednakże jest zdania, że rewizja taka nie da się przeprowadzić w drodze parlamentarnej.

G. P. U. ARESZTOWAŁA 20 KOLEJARZY.

Mińsk. 29 sierpnia. (AW). GPU, wykryła szeroko rozgałęzioną organizację kontrrewolucyjną w zarządzie transportów kolei, przemysłu i handlu na Białej Rusi sow. Organizacja ta dążyła do obalenia ustroju sowieckiego przy pomocy interwencji wojsk białogwardyjskich znajdujących się za granicą. Aresztowano 20 osób.

ROZSTRZELIWANIE CHŁOPÓW W ROSJI.

Mińsk. 29 sierpnia. (AW). Na sesji nadzwyczajnej miński sąd okręgowy po rozpatrzeniu sprawy 32 włościan wsi Wielkie Niemki oskarżonych o rękome kontakt z oddziałem przeciwsowieckim „Russkaja Prawda“, który organizował napady na instytucje sowieckie, skazał 6 podsądnych na rozstrzelanie bez prawa apelacji.

Ostatnie wiadomości z Palestyny.

Londyn. 29 sierpnia. (PAT). Wczoraj przybył do Pont Said wysoki komisarz brytyjski w Palestynie i Transjordanii Sir Chancellor. Wysoki komisarz spóździany jest dziś w Jerozolimie.

Londyn. 29 sierpnia. (PAT.) Władze brytyjskie w Palestynie zajęte są obecnie przywracaniem porządku i spokoju w całym kraju. Dopiero, gdy to zostanie osiągnięte, rząd brytyjski będzie wdrożyc śledztwo. Obecnie zbierane są materiały dowodowe i informacje i odbywają się narady z udziałem znawców stosunków palestyńskich.

ZABICI I RANNI PODCZAS WALK W PALESTYNIE.

Londyn. 29 sierpnia. (PAT.) We wtorek zebrał się w Jerozolimie przed siedzibą wielkiego Muffiego tłum Arabów, żądający wydania broni. Delegacje Arabów przybył przedstawiciel administracji, zapewniając ją, że w gmachu Muffiego niema broni i że władze nie wydały broni ludności żydowskiej. To oświadczenie wpłynęło uspokajająco na Arabów, którzy w spokoju odeszli.

Do dnia 28 bm. straty wynosiły: 62 zabitych muzułmanów, 4 chrześcijan i 96 żydów.

W szpitalach pozostaje 103 muzułmanów, 9 chrześcijan i 151 żydów.

Londyn. 29 sierpnia. (PAT.) Z Jerozolimy donoszą, że pogłoski o nowych ruchach Arabów w Transjordanii, nie znajdują dotychczas zaprzeczenia urzędowego, jednakże władze angielskie nie żywią obaw, posiadając już dostateczną ilość wojska.

Pamiętaj, że tylko wówczas będzie dobrze w Polsce, gdy się wyzbędzieciez nalożu kupowania zagranicznych towarów.

Starcia Arabów z wojskiem angielskim.

Walka pod hasłem obrony meczetu Omara.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 29 sierpnia. (G.) Donoszą z Damaszku, że arabski szczerp Dżebel maszeruje na Jerozolimę pod hasłem obrony meczetu Omara.

Londyn, 29 sierpnia. (AW). Z Palestyny donoszą, że oddział żandarmerji ang. w Transjordanji stacza poważne walki ze zbrojnymi oddziałami arabskimi, które maszerując w 4 grupach od strony wschodniej usiłują wywalczyć przejście przez Jordan do Palestyny.

Jeżeli oddziałom tym uda się przekroczyć Jordan i połączyć się z Arabami północnej Palestyny, trzeba będzie wysłać nowe oddziały angielskie na zagrożone terytorjum.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW). Depesze z Kairu stwierdzają, że według opinji tamtejszych kół politycznych ruch panarabski ogarnia z błyskawiczną szybkością całą Małą Azję i możliwe są jeszcze wielkie niespodzianki.

O niezwyklej zaciętości walk koło Tei - Awiv świadczy liczba zabitych w jednym tylko dniu 130 żydów i 90 Arabów.

WOJENNY OKRĘT WŁOSKI W BEJRUT.

Do portu Beirut przybył wojenny okręt włoski. Przewidują, że Włosi spróbują wykorzystać zamieszki palestyńskie do przykrycia dla Anglii demonstracji.

ANGIELSKIE SAMOLOTY OSTRZE-LIWUJĄ ARABÓW.

Warszawa, 29 sierpnia. (G.) Z Kairo donoszą: W górach pod Jerozolimą na południowy - wschód od Gazy zbierają się silne oddziały Arabów. Nad górami krążą samoloty angielskie, które obserwują ruchy oddziałów arabskich i w miarę możliwości przeszkadzają grupowaniu się ich.

Warszawa, 29 sierpnia. (G.) Z Kairo donoszą: Wojownicze szczerpy Beduinów, zaatakowały Hajfę. Wywiązała się regularna bitwa. Silny oddział Arabów zaatakował równocześnie pociąg wojskowy, zdążający do Hajfy. Podczas walk zginął burmistrz miasta Hajfy. Domy z których strzelano zostały spalone. W bitwie brały udział samoloty angielskie, które lecąc nisko, ostrzeliwały oddziały arabskie. Komendant wojsk angielskich w Hajfie zarządził stan oblężenia.

4.000 WOJSKA W JEROZOLIMIE I HAIFIE.

Wiedeń, 29 sierpnia. (PAT.) Według doniesień dzienników z Jerozolimy, sytuacja w Palestynie przedstawiała się ubiegłej nocy spokojnie. W Jerozolimie i Hajfie skoncentrowano oddziały wojska angielskiego w sile 4000 ludzi. Niebezpieczeństwo ogólnego powstania jest w zasadzie zażegnane.

W Jerozolimie wielką sensację wywołała wczoraj wiadomość o rozbrojeniu funkcjonariuszy rządowych, którzy utrzymali broń przed kilku dniami. W okolicy miasta krążą automobile pan cerne oraz samoloty.

Ludność dowiaduje się o sytuacji jedynie z komunikatów rządowych, gdyż wszystkie pisma zostały zawieszane.

Komunikat rządowy stwierdza, że za burzeniem winne są obie strony.

ZALOZI Z EGIPTU PÓJDA DO PALESTYNY?

Warszawa, 29 sierpnia. (G.) Z Londynu donoszą, iż rząd angielski zamierza pozostawić na przyszłość stałe załogi wojskowe angielskie w różnych punktach Palestyny. Na decyzję tę wpłynął między innymi fakt, że na podstawie projektowanego układu z Egiptem rząd angielski zobowiązał się wycofać swe wojska z Egiptu. Załogi

w Palestynie będą zatem równocześnie osłoną strefy Suezu dla ochrony kanału sueskiego. Co się tyczy politycznych następstw ruchu Arabów, okazało się one dopiero po zebraniu parlamentu.

ARABOWIE ZDOBYLI ŻYDOWSKĄ KOLONJĘ.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT.) „Berliner Tageblatt” w depeszy swego korespondenta donosi, że po dwudniowym oblężeniu, Arabi zdobyli żydowską kolonię Kastinid, natomiast koloniści żydowscy odparli ataki na szereg innych miejscowości.

Bandy arabskie plądrują opuszczone przez żydów wsie i kolonie. Dziennik twierdzi, że wśród poszkodowanych znajdują się także obywatele niemieccy.

JAK ROZPOCZĘŁY SIĘ WALKI ARABÓW Z ŻYDAMI?

Jerozolimę, 29 sierpnia. (AW). Wybuch pierwszych walk między Arabami i żydami przedstawiać się miał wedle wiarygodnych obserwatorów w sposób następujący:

O północy z czwartku na piątek ty-

slące Arabów przybyło z okolicznych wsi do Jerozolimy i udalo się do meczetu Omara. Po przemówieniu mułły Husseina o „ścianie płaczu” Arabowie w rastroju niezwyklego podniecenia udali się do bramy jaffajskiej, gdzie pobili kijami żydów.

Walki te trwały do rana i wywołały ogromną panikę. Policja nie umiała opanować sytuacji. Kiedy później młodzież żydowska zaatakowała Arabów w dzielnicach żydowskich, policjanci żydowscy mieli się zachowywać biernie. Podobnie zachowywali się policjanci arabscy w czasie ataków arabskich przeciwko żydom.

Następnie żydowska samoobrona rozciągnęła łańcuch posterunków wokół wsi arabskich leżących w pobliżu osiedli żydowskich. Gdyby rząd natychmiast interwenjował, możnaby jeszcze zapobiec krwawym walkom.

==□==

Waszyngton, 29 sierpnia. (PAT.) Legion żydowski w N. Jorku zwrócił się telegraficznie do ambasady brytyjskiej z propozycją wysłania 10 tys. uzbrojonych ludzi do Palestyny, celem współdziałania w przywróceniu tam pokoju.

Zydzi oskarżają Litwinów o pogromy.

Kowno, 29 sierpnia. (AW). Wbrew zaprzeczeniom urzędowych czynników litewskich bagatelizujących ostatnie pogromy żydowskie na Litwie i sprwadzających je do drobnych bójek ulicznych na przedmieściach Kowna, mińska „Zwiazda” na podstawie informacji naocznego świadka stwierdza, że ma się w tym wypadku do czynie-

nia z prawdziwą nową falą pogromów żydowskich na Litwie. Bicie żydów, grabienie mieszkań, zamawywanie sztydów żydowskich etc. były na porządku dziennym. W Jakubowie zdemolowano synagogę. Żydzi w Rydze mają wystąpić do Ligi Nar. ze skargą na rząd litewski.

==□==

W 21 dni i 5 godz. dookoła świata. Zeppelin ukończył swój lot.

Berlin, 29 sierpnia. (PAT.) Biuro Wolfa donosi z Lakehurst, że Zeppelin wylądował tam dziś o godz. 1 według czasu środkowo - europejskiego. Podróż naokoło świata trwała 21 dni i 5 godzin. Komendant Zeppelina oświadczył, że Zeppelin wyruszy w drogę powrotną do Friedrichshafen w sobo-

te wieczorem, pod dowództwem kapitana Lehmanna. Dr. Eckener pozostanie przez jakiś czas w Stanach Zjednoczonych.

Prasa berlińska poświęca liczne artykuły podróży Zeppelina, podkreślając z wielką radością pomyslnie zakończenie lotu dookoła świata.

Kongres mniejszości zakończył się. P. Grynbaum nie chce być lojalnym wobec państwa.

SKARGI LITWINÓW ZOSTAŁY ODRZUCONE.

Genewa, 29 sierpnia. (PAT.) Tematem dzisiejszej dyskusji komisji kongresu mniejszości narodowych była t. zw. „deklaracja berlińska”, uchwalona przez mniejszości zamieszkałe w państwie niemieckim i złożona kongresowi.

Kierownicze sfery kongresu czynią wysiłki aby mniejszości zamieszkałe w Niemczech przystąpiły do kongresu, brak bowiem tych mniejszości w kongresie zmniejsza z roku na rok jego znaczenie na gruncie międzynarodowym.

Przystąpienie powyższej grupy do kongresu uzależnione jest jednak od stosunku kongresu do deklaracji berlińskiej, która zawiera następujące zasadnicze wytyczne dla kongresu:

- 1) Dopuszczone do organizacji mogą być tylko te grupy mniejszościowe, które uznają stosunek zupełnej lojalności do państw, przez nie zamieszkałych.
- 2) Za.techanie wszelkiej akcji politycznej przez kongres.
- 3) Skierowanie działalności organi-

zacji na teren obrony kulturalnych interesów mniejszości europejskich.

Obrazy komisji toczyły się przy drzwiach zamkniętych. Według pogłosek, kursujących w kuluarach, delegaci niemieccy nie brali udziału w dyskusji nad deklaracją. Dyskusja była ożywiona. Zdaniem Metzkiha, deklaracja berlińska pokrywa się z deklaracjami, podjętymi na ostatnich kongresach.

Nikt nie opowiedział się za deklaracją Naumann wyraża przywuszczenie, że poza deklaracją kryją się intencje polityczne. Reich bagatelizuje sprawę. Natomiast Grünbaum krytykuje bardzo ostro deklarację, nazywa ją, według jednej wersji prowokacyjną, według drugiej, prowokatorską.

Na wniosek przewodniczącego Willfana zaniechano przedłożenia plenum kongresu rezolucji na odrzucenie deklaracji berlińskiej, nie chcąc w ten sposób uniemożliwić mniejszościom w Niemczech przystąpienia do organizacji.

Genewa, 29 sierpnia. (AW). Przybyli

tu z Wilna delegaci mniejszości litewskiej ks. Kraulianis i p. Staszis złożyli na ręce kongresu mniejszości narod. deklarację, która jednak została przez prezydium kongresu odrzucona.

Genewa, 29 sierpnia. (PAT.) Posel Bogusławski, jako parlamentarzysta do puszczony był do udziału w kongresie mniejszości i w pierwszym dniu otrzymał legitymację. Następnie jednak prezydium kongresu skreśliło go z listy uczestników kongresu i nie zapraszało go na komisję. W uchwale, wykluczającej go z kongresu, wysunięto motywy polityczne. Uchwala ta została spowodowana przez intrygi „ukrafińców”. Przeciwno temu mniejszości słowiańskie wniosły energiczny protest.

Genewa, 29 sierpnia. (PAT.) V. Kongres mniejszości narodowych zakończył swe prace.

Z DNIA.

MINISTROWIE ROZPOCZYNAJĄ URZĘDOWANIE.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 29 sierpnia. (G.) Od 2-go września prawie wszyscy członkowie rządu znajdować się będą w Warszawie. Nie będzie jedynie ministra Carama, który przybywa 7 września i ministra Zaleskiego, który powróci do kraju dopiero w końcu przyszłego miesiąca po zakończeniu obrad Zgromadzenia Ligi Narodów.

Dzisiaj powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie minister reform rolnych dr. Staniewicz.

VENIZELOS PRZYBEDZIE DO POLSKI?

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) W tułtejszych kołach dyplomatycznych krąży pogłoska, że z końcem września r. b. przybedzie do Polski wybitny grecki mąż stanu Venizelos, który odbywa obecnie podróż dyplomatyczną po stolicach państw europejskich.

REORGANIZACJA BIURA PRASOWEGO PRZY PREZ. RADY MIN.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) Według międzynarodowych wersji krążących w kołach politycznych Biuro Prasowe przy Prezydium Rady Min. stoi w przededniu zasadniczej reorganizacji. Ostatnio odbyło się na ten temat szereg narad, których wynikiem był projekt powiększenia składu personalnego obecnego Wydziału Prasowego i rozszerzenia zakresu jego działalności. Dzisiaj przybył do Warszawy wezwany specjalnie z Berlina red. Świecicki wysuwany obecnie jako kandydat na jedno z kierowniczych stanowisk w przyszłym Biurze Prasowym Rady ministrów.

MAJOR KUBAŁA JEDZIE DO SHS.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) Major Kubala w towarzystwie brata swego opuszcza na kilka tygodni Warszawę, udając się samolotem do Jugosławii, gdzie w jednej z miejscowości kąpiele wyczerpie 4 tygodnie. Mir. Kubala korzysta z bezpłatnego przelotu, który uzyskał jako nagrodę za swe bohaterstwo.

PRZEMYCONA DO POLSKI KSIĄZKA HAKATYSTY.

Bielsk, 29 sierpnia. (AW.) Dzisiaj ukazała się w pewnej księgarni bielskiej książka hakatysty Ryszarda Skowrona p. z. „Heimat! Heimat!” o treści wybitnie antypaństwowej. Powieść ta drukowana była swego czasu w odcinkach „Berl. Illustr. Ztg.”, któremu to pismu odebrano debita na terenie woj. śląskiego. Wydana książka dostała się do sprzedaży w Bielsku drogą przemycu z Niemiec. Policja cały nakład skonfiskowała.

Przegląd prasy.

PRZY WARSZTACIE.

„Głos Prawdy” oświadcza:

Zycie nie jest gładko wymoszczonym gościńcem i wymaga, by ci którzy przezeń idą wiedzieli ku czemu zdążają, wymaga by ludzie ci umieli stawić czoło trudnościom, pokonywać je i umieć koordynować wysiłki i trwałe fundamenty, mieli odwagę budować bez względu na szalejącą wokół ignorancję i bezwład.

My wiemy ku czemu idziemy, a wychowani w twardej szkole walki — podejmuemy ją chętnie, silni głęboką wiarą, która nas ożywia i ustokrątnia nam siły. Wiemy, że należało zerwać po mesku pęta niewoli i dokonaliśmy tego mobilizując tylko własną, polską siłę, bez oglądania się na obcą pomoc. Myśmy — współczesne pokolenie Polaków — nie zalamali się w najcięższym okresie polskiej wojny, gdyż mieliśmy wiarę w naród. Zalamali się natomiast ci, pomniejszyciele Polski, ludzie małego ducha. Entuzjasci wielkiej i silnej Polski — pracy nad budową naszego państwa oddaliśmy wszystkie nasze siły, duchowe i fizyczne. Gdy państwo nasze staczać się zaczęło ku upadkowi po równi pochyłej — wezwani przez Wodza Narodu — umocniliśmy je i zapewniliśmy warunki normalnej dla narodu pracy. I dziś przy tym warsztacie stoimy, nie szczedząc swego wysiłku — w dobrej i złej doli, bez względu na taką czy inną „konjunkturę”.

Państwo silne, dające rękojmię bezpieczeństwa oraz warunki dla spokojnej i twórczej pracy całego społeczeństwa — oto cel, do którego konsekwentnie zdążamy od lat wielu i wiemy, że program ten w całej swojej rozciągłości nie jest możliwy do zrealizowania w ciągu lat paru. Po okresie burzy i wstrząsów weszliśmy w okres budowania podstawowych elementów siły państwowej — gospodarczej i obronnej. Nie jest to praca na efekt obliczona, praca zmużna i długotrwała i nikt „cudów” jakichś spodziewać się nie powinien. Efekciarstwo jest bowiem systemem, który bankrutuje szybko i jest programem błagi i bezsilny.

Ten, kto jak my, przeszedł wieloletnią, twardej szkolej walki i pracy, kto umiał wzniesić się ponad interes jednej tylko partii politycznej czy też koterji, kto tak jak my jedynie interes państwa jako całości i jego dobro ma jako dewizę życia i pracy — ten z pogardą odwraca się od traktania zawodowych swoich puszczyców.

MIEDZY DOKTRYNA A ŻYCIEM.

„Czas” pisze:

Świat cały widzi teraz — bądź co bądź socjalistę Snowdena, który tak uporczywie broni ciasnych, egoistycznych narodowych interesów, — a dr. Breitscheid, radykalny socjalista proponuje publicznie rodzaj nowego podziału Polski — w imię najbardziej przestarzałego nacjonalizmu! Jak wy tłumaczyć ten rozbrat pomiędzy doktryną a działaniem czynnym? Czy tylko realizmem życia? może — ale wchodzi tu niezawodnie w grę także czynnik wewnętrzny przesilenia socjalizmu, dość beznadziejnie miotającego się pomiędzy obawą przejęcia burżuazyjnego światopoglądu, a niebezpieczeństwem komunistycznej anarchii. Socjaliści, chcąc się utrzymać na powierzchni, robią ustępstwa w jedną i drugą stronę, co nadaje ich taktyce charakter chwiejności i niezdecydowania. Jest to następstwem zeszytowania programu marksowskiego, który już nie odpowiada wymaganiom nowoczesnego życia — a ideałów ludzkości nigdy realizować nie mógł. Radzą więc sobie socjaliści nawet nacjonalistycznymi hasłami, które ich przynajmniej łączą z częścią społeczeństwa, ale przez to wyrządzają niemałą szkodę sprawie pacyfikacji narodów, gdyż dają broń do ręki radykalnym szowinistom, otwarcie dążącym do nowej wojny. Coraz wyraźniej rysuje się szkodliwość sofizmów Marksa.

PIENIACKA NOTA WOLDEMARASA.

Kowno, 29 sierpnia. (AW.) Prasa tużejsza podaje treść ostatniej noty Woldemarasa do L. Nar., polemizującej z odpowiedzią rządu polskiego na pierwszą notę litewską z dnia 11 lipca rb.

Woldemaras zarzuca m. in. rządowi polskiemu tworzenie „band t. zw. emigrantów litewskich”, które rzekomo miały z pomocą aktów terrorystycznych i różnych zamieszek dążyć do obalenia obecnego rządu na Litwie. Rząd litewski domaga się utworzenia komisji, która zbadała rzeczywisty stan rzeczy w tej sprawie. Komisja ta powstałaby na zasadzie rezolucji L. Nar., z dnia 10 grudnia 1927 i otrzymałaby od rządu litewskiego ogromny materiał w tej sprawie.

Cała nota ułożona była przez Woldemarasa po uzgodnieniu jej treści z prezydentem Smetoną, którego Woldemaras odwiedził w Połdże.

SZKOŁA MUZYCZNA IM. IGNACEGO J. PADEREWSKIEGO

we Lwowie, ul. Miłkowskiego 11, tel. 50-01.
(pierwsza boczna na lewo ul. Kochanowskiego) ogłasza **WPIŚY** na rok szkol. 1929/30.

Przedmioty główne: śpiew solowy, fortepian, organy, skrzypce, altówka, wiolenczela, kontrabas, flet, oboj, klarnet, fagot, waltornia, trąbka i trombon. Przedmioty teoretyczne: teoria, solfeż, historia, harmonja, kontrapunkt, muzyka kamratowa i orkiestralna. Śpiew choralny.

Według rozporządzenia Ministerstwa z dnia 13/10 1925 Nr. 7955/O. Prez./25 dzieci funkcjonariuszy państwowych mogą otrzymać zwrot czesnego Sieroty po funkcjonariuszach państw.: które uczęszczają do szkoły im. Paderewskiego otrzymują od Rządu dodatek sierocy. Niezamężni mogą otrzymać zniżkę. Uczniowie, którzy nie mają fortepianu mogą ćwiczyć w szkole. Przy szkole jest wypożyczalnia nut Bratniej Pomocy, z której mogą korzystać wszyscy uczniowie. Kancelarja otwarta od godz. 11—7.

Dyr. J. Zwierzchowski.

STAN OBLEŻENIA NA KOLEJACH DALEKIEGO WSCHODU.

Moskwa, 29 sierpnia. (AW.) Dowódca armji sow. na Dalekim Wschodzie Bluecher podpisał rozkaz o wprowadzeniu stanu obleżenia na kolejach sowieckich linii Czyta - Błagowieszczeńsk - Chabarowsk - Władywostok. Administracja kolejowa podporządkowana została władzom wojskowym.

300 LUDZI ZGINEŁO W FALACH INDUSU.

Karah, 29 sierpnia. (PAT.) Ponowne wylewy Indusu wyrządziły wielkie szkody. Szereg miejscowości zostało niemal zniesionych z powierzchni. Utonęło kilka tysięcy sztuk bydła. Katastrofa pociągnęła za sobą śmierć około 300 osób.

MANEWRY SOWIECKIEJ FLOTY

Szczecin, 29 sierpnia. (AW.) Wielkie manewry jesienne wojennej floty niemieckiej na Bałtyku odbędą się w czasie od 7 do 9 września. Prawdopodobnie manewry odbędą się w pobliżu wybrzeży polskich. Przed manewrami uda się eskadra złożona z pancerników, do Sztokholmu i innych portów Szwecji, zaś eskadra torpedowców odwiedzi Klaipede, Rygę, Tallin.

OLBRZYMI POŻAR W BERLINIE.

Berlin, 29 sierpnia. (AW.) Na jednej z głównych arterij komunikacyjnych Berlina Kurfuerstendam, będącej centrum zachodniej dzielnicy miasta, wybuchł wczoraj olbrzymi pożar, którego do godzin wieczornych nie udało się stłumić. W czasie akcji ratunkowej 12 osób odniosło ciężkie rany.

Prezydent Rzpltej zaproszony do Ameryki.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) Wczoraj zgłosiła się na Zamek delegacja komitetu budowy pomnika Kazimierza Pułaskiego w Ameryce w osobach pp. Wąbyszewskiego i Struzaka. Delegacji przyjęci zostali na audjencji przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej, któremu wręczyli dokumenty dotyczące budowy pomnika, tekst oredzia prezydenta Stanów Zjednoczonych Hoovera do narodu amerykańskiego nawołującego do uczczenia Wielkiego Polaka, wizerunek pomnika i pismo Komitetu Budowy zapraszające p. Prezydenta Rze-

czypospolitej Polskiej do Ameryki na uroczystość odsłonięcia pomnika.

P. Prez. Mościcki podziękował delegacji za zaproszenie, informował się szczegółowo o postępiach pracy nad budową pomnika i przyrzekł swe poparcie. Co się tyczy wyjazdu do Ameryki p. Prezydent nie dał jeszcze pozytywnej odpowiedzi, przytem zaznaczył, że wyjazd prezydenta państwa za granicę, musi być zawsze poprzedzony różnymi formalnościami dyplomatycznymi.

==□==

14 ministrów państw obcych na P.W.K.

Poznań, 29 sierpnia. (AW.) Dnia 12 września odbędzie się tu zjazd 14 ministrów przemysłu i handlu państw

europejskich, zaproszonych przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej.

==□==

Gdzie walczy gwardja Woldemarasa?

Kowno, 29 sierpnia. (AW.) W Wilkomierzu w jednym z lokalów publicznych kilku członków Żelaznego Wilka i 5 miejscowych szaulisów wywołało awanturę nad ranem. Gdy biesiadnicy byli zupełnie pijani, rozpoczęli oni strzelaninę na wiat. Gdy właściciel lokalu próbował ich uspokoić, szaulisi pobili go i zaczęli demolować urządze-

nie restauracji.

Policję, która została wezwana na miejsce zająca powitali awanturujący się szaulisi ogniem rewolwerowym i karabinowym. W wyniku tej strzelaniny 3 szaulisów zostało ciężko rannych, 2 policjantów ciężko, zaś 2 lżej. Kres zającin położył wezwany na pomoc większy oddział policji.

Tysiąc zabitych i 45.000 rannych Tyiu ludzi przejechały samochody w Nowym Jorku

Nowy Jork, 29 sierpnia. (PAT.) Według sprawozdań policji tużejszej, przeszło tysiąc osób zostało zabitych a 45 tysięcy rannych w wypadkach samochodowych, na ulicach Nowego Jorku, w przeciągu roku 1928.

Mimo bardzo dokładnego uregulowania ruchu ulicznego, który niemal w ca-

łym mieście odbywa się z zastosowaniem systemu czerwono-zielonych świateł elektrycznych, liczba nieszczęśliwych wypadków wzrasta w zaskakujący sposób z roku na rok.

W roku poprzednim wypadków śmiertelnych było 408 a wypadków porażenia 41 tysięcy.

Odtrącają marjawitów.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) Synod cerkwi prawosławnej w Polsce rozpatrywał świeża propozycje biskupów marjawickich o połączeniu się obu obrządków i postanowił udzielić odpowiedzi odmownej.

Jako powód odmowy Synod autokefalicznego kościoła wschodniego zaznacza, że marjawici nie tylko odrzucili celibat biskupów, ale wprowadzili również w swem wyznaniu hierarchję kobiecą.

TRYBUNAŁ HASKI OBRADUJE W SPRAWIE WARTY I NOTECI.

Haga, 29 sierpnia. (AW.) Wczoraj rozpoczęły się poufne obrady Trybunału Haskiego w sprawie administracji międzynarodowej na polskim odcinku Warty i Noteci. Na rozprawie publicznej zakończonej 24 bm. występujący przeciw Polsce utrzymywali, że Traktat Wersalski poddał kontroli Międzynarodowej Komisji Odry także i polską część Warty i Noteci.

Teza polska opiewała w ten sposób, że traktat rozciągnął administrację międzynarodową tylko na część niemiecką i terytorja graniczne tych rzek. Ostatecznego wyroku w tej sprawie należy się spodziewać w pierwszych dniach września.

PERSONALIA.

Warszawa, 29 sierpnia. (AW.) Jak się dowiadujemy, Bolesław Orliński, bohater lotu polskiego Warszawa—Tokio i z powrotem, który pełnił ostatnio służbę pilota cywilnego tow. lot „Cydna”, opuścił to stanowisko. Orliński, który korzystał z bezpłatnego rocznego urlopu, obejmie z dnem 1 września stanowisko pilota w fabryce Państw. Zakładów Lotniczych.

Warszawa, 29 sierpnia. (PAT.) Poseł Stanów Zjednoczonych w Warszawie p. John Stetson, wyjechał na urlop na przeciąg dwóch miesięcy. — W czasie jego nieobecności będzie go zastępować w charakterze charge des Affaires ad interim pierwszy sekretarz poselstwa p. J. Webb Benton.

POSZUKIWANIE NOWYCH ŹRÓDEŁ ROPY.

Lwów, 29 sierpnia. (AW.) Kierownictwo spółki wiertniczej „Pionier” przygotowuje się obecnie do prac, które zostaną podjęte w październiku w poszukiwaniu nowych źródeł ropy. Wiercenia te przeprowadzi się na południowym stoku Mrażnicy, której tereny okazały się wyjątkowo roponośne, w powiecie liskim, oraz w powiecie grybowskiem. Przy wierceniach w Mrażnicy zostanie zastosowany system pensylwański, w dwóch innych zaś punktach — według wszelkich przewidywań — ropę będzie można znaleźć w pokładzie dość płytkim. Na terenach wymienionych rozpoczęto już prace przygotowawcze. Rzeczoznawcy przewidują możliwość uzyskania źródeł ropy wsckiej wydajności.

ŚMIERĆ DZIECKA POD KOŁAMI WOZU.

Zakopane, 29 sierpnia. (AW.) Furmanka przejechała na ulicy Kościuszki 7-letnią córeczkę letników przybyłych do Zakopanego, Marię Zengteller, która zginęła na miejscu.

ZNOWU JEDEN AUTOBUS WPADŁ DO ROWU.

Wilno, 29 sierpnia. (AW.) Na drodze z Wilna do Olkiennik w pobliżu miejscowości Pierścienie wydarzyła się katastrofa autobusowa. Autobus marki „Studebaker”, należący do przedsiębiorcy Wafkowicza i prowadzony przez niego, mimo nieposiadania prawa jazdy, wpadł do rowu. Szybkość, z jaką jechał autobus była dość znaczna, gdyż maszyna przewróciła się, przyczem natwozie potraskane. Szereg osób odniosło rany i obrażenia. Rannych przewieziono do Wilna i umieszczono w szpitalu żydowskim. Wafkowicz pociągnięty zostanie do surowej odpowiedzialności.

POGODA W PIATEK.

Warszawa, 29 sierpnia. (Tel. wł.) Komunikat Instytutu Meteorologicznego w Warszawie. Prawdopodobny przebieg pogody w dniu 30 bm.: Dość pogodnie lub pogodnie, jedynie na północy przejęsciowy wzrost zachmurzenia i możliwe drobne deszcze. Ciepło. Stała wiatry miejscowe.

Obrady mniejszości w Genewie.

(Od własnego korespondenta).

Genewa, 26 sierpnia 1929.

Dzisiaj o godz. 10-ej rano w Salle Centrale otwarty został V-ty Kongres Mniejszości Narodowych, który oficjalnie nazywają V-eme Congres des Groupes nationaux organises des Etats europeens.

W Kongresie biorą udział Bułgarzy z Rumunii, Katalończycy z Hiszpanii (b. licznie reprezentowani), Niemcy z Czech, Włoch, Estonii, Łotwy, Rumunii, Jugosławii, Polski (Naumann, Graeb i Ulitz!) i Węgier, Żydzi z Polski (Gruenbaum i Reich), Czechosłowacji, Rumunii, Bułgarii i Łotwy, Rosjanie z Estonii, Polski (Serebriannikow i Jurczakiewicz, Starorusin, z pochodzenia Lemk, red. „Zemli i Woli“), Czechosłowacji i Rumunii, Słowacy z Włoch i Austrii, Czesi z Austrii, Chorwaci z Austrii, Węgrzy z Czechosłowacji i Jugosławii, Ukraińcy z Polski (Dymitr Lewicki, Palijew i Bogusławski) i Rumunii, Litwini z Polski (Staszys i ks. Krauljanis), poraz pierwszy Szwedzi z Estonii.

Należy podkreślić, że tegoroczny Kongres poprzedzony został konferencją poszczególnych grup mniejszościowych. Mianowicie w Rydze w potowie bm. odbył się zjazd 6 mniejszości rosyjskich (państwa bałtyckie, Polska, Rumunia i Czechosłowacja), 23-go bm. w Monachium — 10 mniejszości niemieckich, 22-go bm. w Budapeszcie — 3 węgierskich łącznie z kongresem Węgrów zagranicznych.

Ogólne zainteresowanie wzbudził przyjazd na Kongres Anglika, Levetjana Jones'a, autora książki „The national minorities in Great Britain“, członka stronnictwa liberalów i jednego z przewodców znanego w Anglii towarzystwa prawa międzynarodowego „Grotius Society“, który zgłosił się do Kongresu jako przedstawiciel walijskiej mniejszości z Anglii. W przemówieniu, jakie też zaraz po otwarciu Kongresu wygłosił, zaznaczył, że Anglia uregulowała u siebie kwestię mniejszościową, że Walijscy korzystają z pełni praw i „naturalnie“ biorą pełny udział w życiu politycznym, kulturalnym i gospodarczym angielskim narówni z rodowitymi Anglikami zarówno w zakresie obowiązków, jak i praw.

Poza tem w Kongresie wzięli udział liczni obserwatorzy; jak zwykle w liczbie największej Niemcy (m. in. dr. Bruns i dr. Wertheimer), dalej sir Willoughby Dickinson, przewodniczący Komisji Mniejszościowej Unii Stow. Ligi Narodów, z Polski — dyrektor Instytutu Badań Spraw Narodowościowych St. Paprocki i inni, oraz liczni przedstawiciele prasy szwajcarskiej i zagranicznej.

Nie przybyli na Kongres przedstawiciele mniejszości narodowych z Litwy (Rosjanie, Żydzi i Polacy), wskutek stosowanych wobec nich niesłychanych represji przez rząd operetkowego dyktatora Litwy p. Woldemarasa. Nie przybył z powodu choroby przewodca Niemców z Danii pastor Schmidt-Wooder, który przed kilkoma tygodniami napisał w niemieckim piśmie, wychodzącym w Danii, płomienny artykuł przeciwko Traktatowi Wersalskiemu, uważając walkę z nim za jeden z najważniejszych celów ruchu mniejszościowego w Europie. Rzecz charakterystyczna, że przewodniczący Crifan właśnie jego nieobecność w sposób nader uroczyście podkreślił. Nie przybyli również przedstawiciele Białorusinów z Polski.

Liga Narodów w przeciwieństwie do poprzednich lat nie wydelegowała swego przedstawiciela nawet w charakterze obserwatora. Jest to jeden z charakterystycznych symptomów, świadczących o tem, że znaczenie Kongresu jest na tutejszym gruncie w sposób wyraźny lekceważone. Z wieści, obiegających kuluary, należy wnioskować, że i przewodcy Kongresu ten zupełny upadek jego prestige'u wyczuwają i za

wszelką cenę starają się go odzyskać.

Ten wysiłek wyczuwano się również w zagajającym godzinne przemówieniu przewodniczącego Wilffana, który — w myśl zasady „Panu Bogu świeczka i diabłu ogarek“ — starał się dać taki pogląd na działalność Wydziału Wykonawczego Kongresów w ubiegłym roku i na ich zadania w przyszłości, aby nikt nie był urażony i wszyscy byli zadowoleni. Nic też dziwnego, że jego długie przemówienie wysłuchane było więcej niż ozięble. Specjalny ustęp swego przemówienia p. Wilffan poświęcił deklaracji berlińskiej, oświadczając obłudnie, że w zasadniczych swoich myślach i tendencjach jest ona zgodna z zasadami, ustalonymi przez Kongresy. Trzeba było w tym momencie widzieć wyraz twarzy Niemców, zwłaszcza pp. Naumanna, Ulitzę i Graebego!

Porządek obrad kongresu, który pracować będzie w 3 komisjach (spraw międzynarodowych, nauk narodowościowej — „Nationalitaetenkunde“ i organizacyjnej), obejmuje: 1. Liga Na-

rodów a kwestja mniejszościowa, 2. Zadania prasy mniejszościowej, 3. Działalność organizacji międzynarodowych w dziedzinie mniejszościowej, 4. Wydanie encyklopedji mniejszościowej, 5. Utworzenie Międzynarodowego Instytutu Badań Spraw Narodowościowych, 6. Zagadnienia bibliograficzne i 7. Zagadnienia gospodarcze.

Kongres się zatem rozpoczął. Liczni delegaci mniejszościowi przyjechali do Genewy. Większość z nich już dziś po południu chętniej spędzać będzie czas w górach na pięknych wycieczkach, niż w dusznej atmosferze Salle Centrale. Genewa poza bardzo nielicznym gronem specjalistów prawdopodobnie wogóle się nie dowie, że taki Kongres tu obraduje. Nie znaczy to jednak, aby Kongres nie był terenem, który zasługuje na pilną uwagę: rozmaite tendencje, maskowane w oficjalnej polityce międzynarodowej, tu się ujawnia. W jakim kierunku pójdą, już jutrzejszy dzień pokaże.

==□==

Dążenia do nowej inscenizacji we Francji.

W ciężkiej walce o nowe formy teatru mogące jeszcze utrzymać teatr na powierzchni życia mimo wielkiej konkurencji łatwiejszych nowocześnie rozrywek, Francja prawie, że nie brała zupełnie udziału. Poza lekkiem tematami komedjowemi i scenami francuskich music-hall'ów scena francuska w niczem prawie nie oddziaływała twórczo na postęp i rozwój widowisk współczesnych. Dawna inicjatorka dała się w tym wypadku wypierać pomysłom Stanisławskiego, Meyerholda, Craigha czy Reinhardt'a. Po dłuższym zastoiu w technice teatru, pod wpływem impresjonizmu rosyjskiego i efektów irrealności stosowanych przez Pirandella, zaczyna się jednak obecnie także we Francji budzić nowy ruch inscenizacyjny.

Główni reformatorowie Baty, Dulin, Pitoeff i Jouvet utworzyli w 1928 r. kartel teatrów „d'Avant - Garde“ celem współpracy i wzajemnego wspierania wysiłków ku modernizacji sceny. Poza sprawami zawodowemi i technicznemi teatru kartelu zachowały zupełną swobodę artystyczną i niezależność materialną.

Paryskie teatry awangardy upraszczają cały system dekoracyjny przywracając wyobraźni widza znowu czynną rolę po długim spoczynku fotograficznej techniki naturalizmu. Inszenizacja nawiązuje poniekąd do symbolizmu, gdyż choć innemi środkami chce jak on wydobywać ukryty sens życia. Nowej reżyserji poświęca artykuł O. Dryden w numerze lipcowym Revue française de Prague.

Idea Gastona Baty, wodza nowej grupki reżyserów paryskich jest, że wzrastająca komplikacja życia psychicznego wymaga jako przeciwwagi uproszczenia form życia materialnego. Dekoracje nie mogą być zatem wierne odbitka fotograficzna miejsca akcji, ale wytwarzać pewną atmosferę, uzupełniać środkami widzialnemi wszystko to, co autor nie mógł wyrazić słowami.

Uczucia i wrażenia niewyraźne od dale częściowo subtelną grą aktora, która odbiegając od dawnych środków czysto realistycznych, zapomocą skondensowania ekspresji w ruchach, czy to przez posługiwanie się milczeniem, lub scenami niemyimi, czyto wreszcie przez rozmieszczenie aktorów zacierające granice sceny i widowni, dopowiada intencje utworu. Sytuacje wyjaśnia także transpozycja ich

na płaszczyznę dźwiękową, gdy różne efekty słuchowe mają sugerować rzeczywiste zdarzenia.

Innym niemniej ważnym, środkiem materialnym do uwydatnienia treści międzywierszowej są wreszcie odpowiednie dekoracje. Nowa stylizacja sceniczna posługuje się przede wszystkim tłem o barwach stonowanych, formach architektonicznych i grą światła. Formy dekoracji przeważnie kubistyczne, o liniach możliwie prostych, uproszczonych i stylizowanych mają uprzytamniać nie tylko ośrodek akcji, ale i główny problem sztuki. Takimi dekoracjami posługuje się wiele Baty, a jeszcze więcej Pitoeff, którego ulubionym tematem reżyserskim są konflikty wewnętrzne bohaterów. Usuwając ze sceny wszystko zbędne, zachowuje on prostotę linii i pewną surowość, ograniczając się nieraz tylko do prostych zasłon, lub stosów z drzewa lub kamienia na którym to tle występują lepiej problemy akcji. Scena Pitoeffa mimo tych tak radykalnych eksperymentów zyskała sobie pełne powodzenie.

Dla ilustracji podwójnego życia człowieka, zwyczajnego i jego życia wewnętrznego, a nawet podświadomego wprowadza się sceny kontrastowe polegające na szybkiej zmianie tła pod kreślającego raz świat zewnętrzny, raz duchowy bohatera.

Także barwa, zamiast służyć do wiernego oddawania rzeczywistości jest w teatrach avant - gardy raczej środkiem wyrażania abstrakcji i stanów duszy, jest więc zależnie od okoliczności wesoła, lub ponura, najczęściej w jednym tonie.

Niemniej ważną rolę odgrywa gra światła, w której do mistrzostwa doszli, dzięki swym wielkim środkom finansowym Amerykanie. We Francji celuje w tem szczególnie Baty, o którym Cocteau mówi, że „stwarza atmosferę i zmienia wizję“. Za pomocą silnego oświetlenia, utrzymanego przeważnie w tonach niebieskich, otrzymuje Baty cienie, właściwe tylko prawdziwym rzeźbom, przez co podkreśla kontury dekoracji geometrycznych i uzyskuje czystość zarysów wzmożoną jeszcze przez używanie światłocieni. Z drugiej strony, promienie światła barwnego skoncentrowane na postaciach bohaterów stwarzają wizje przystosowane do akcji.

Choć dotychczasowe innowacje avant - gardy nie wnoszą jeszcze nic

oryginalnego do techniki teatralnej, jednak są ciekawą próbą tendencji postępowych i odnowienia zakrzepłych form teatralnych na gruncie francuskim.

Dr. B. Ż.

Akcja propagandowa Ligi Samowystarczalności Gosp.

Na odbywającej się obecnie Wystawie Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego w Jarosławiu, zorganizowanej przez Zarząd Wystawy Ruchomej Ligi Samowystarczalności Gospodarczej wystąpiła z gablotką zawierającą plakaty propagandowe, ulotki, i numery organu Ligi — miesięcznika „Wyścig Pracy“. Poza tem kupcom miejscowym zostaną rozdane wywieszki z hasłami Ligi, oraz chorągiewki z hasłem „Kupuj Wyroby Polskie!“

(L. S. G.)

Rezultaty widoczne Wystawy Poznańskiej.

Rozmowy ze zwykłymi ludźmi.

O PWK, mówili już ministrowie, dyplomaci, prezesi banków, dziennikarze, kierownicy wielkich przedsiębiorstw przemysłowych. Ale co sędzi o niej zwykły śmiertelnik?

Takie pytanie przyszło mi do głowy, gdy p. Felician mydlił mi brode, zabawiając jednocześnie opowiadaniem o PWK. Był tam przed tygodniem i od tego czasu wszystkich gości swego salonu fryzjerskiego bawi tym samym tematem.

— Niejedno w życiu widziałem — powiada — byłem w Kiszyniewie przed wojną, w Charkowie i nawet w Odesie. Raz cały sezon spędziłem na jarmarku Niżogrodzkim. A? takiej wystawy, dali Bóg, nigdzie nie udało mi się zobaczyć. Ta nasza Polska to istotnie wielki, bogaty i piękny kraj.

Gdyś wyświeżony i wypomadowany uwolnił się z rąk p. Felicianą wpadłem niemal w objęcia kochanego krawca, który mnie ubiera od lat 10-ciu i obdarza całorocznym kredytem. — Właśnie potrzeba mu na gwałt pieniędzy, bo po kuracji w Inowrocławiu wpadł do Poznania i tam pozostawił całą swą gotówkę.

— Byłbym wydał i dziesięć razy tyle bez żadnego żalu. Przecież taką wystawę ogląda się raz w życiu. Dla mego fachu obejrzenie działu włókienniczego Wystawy było odkryciem. — Odtąd przyrzekłem sobie, że nigdy nie zrobię ubrania z angielskiego materiału, Bielsk, Tomaszów i Łódź starczy za najlepszy towar zagraniczny. Pan Redaktor będzie łaskaw wstąpić do mnie. Zrobimy coś eleganckiego. Właśnie mam świeżą partję w najlepszym gatunku z Bielska. Deseń modny, gwarancja trwałości, można nosić lata bez prasowania, taki mięciutki i niemnący się...

Pożegnawszy się z zactym mistrzem nożyc, będącym z tego powodu moim kolegą, zatrzymałem się przed oknem wystawowym mydlarni, w której kupiłem od lat kilkunastu. Oczom nie wierzę. Czyżby zmienił się właściciel? Ale nie, właśnie wychodzi uśmiechnięty i zaprasza do wejścia.

— Poznać nie mogę pańskiego sklepu. Co za wspaniała witryna. Skąd tyle gustu i smaku artystycznego?

— Proszę pana, byłem na Wystawie Poznańskiej i dopiero tam spostrzegłem, że moje okno wystawowe było dotychczas istną rupieciarnią, która nie tylko nie mogła przyciągnąć niczyjego wzroku, ale zmuszała przechodniów do odwracania się ze wstętem. Na PWK, zobaczyłem i nauczyłem się jak należy urządzać witrynę.

PAKIETAJMY O CELACH I ZADANIACH TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ.

Targi Wschodnie.

KUPCY WĘGIERSCY NA IX. TARGACH WSCHODNICH.

Specjalna sekcja krajowego związku węgierskich rękodzielników i kupców w Budapeszcie, objmująca wytwórców i sprzedawców nowości technicznych i galanterijnych zgłosiła zbiorowy udział swych członków w Targach Wschodnich. Grupa ta od szeregu lat okazuje żywe zainteresowanie dla sto sunków handlowych z Małopolską i rok rocznie w czasie kampanji T. W. zjeżdża w poważnej liczbie do Lwowa dla dokonania na ich terenie kupieckich transakcji.

BRAZYLIJSKI INSTYTUT KAWOWY NA TARGACH WSCHODNICH.

Naskutek interwencji Poselstwa polskiego w Rio de Janeiro postanowił w tegorocznych Targach Wschodnich wziąć udział Instytut Kawowy stanu San Paulo. Do zorganizowania stoiska Instytutu upoważniony został inspektor propagandy kawowej na Europę p. dr. Joao Pinheiro Filho, który w tym celu przybędzie do Lwowa. W stoisku urządzona ma być kawiarnia, oraz dział propagandy kawy brazylijskiej. W związku z tem, w programie projektowanej na wrzesień wycieczki parlamentarzystów brazylijskich do Polski przewidziane jest również zwiedzenie Lwowa w czasie Targów Wschodnich.

KOOPERATYŚCI JUGOSŁOWIAŃSCY NA TARGACH WSCHODNICH.

Jak donosi Poselstwo Polskie w Belgradzie, „Główny Zarząd Serbskich Spółdzielni Rolniczych”, jednej z najpoważniejszych organizacji spółdzielczych Jugosławii, organizuje z okazji Targów Wschodnich wycieczkę do Polski. Wezmą w niej udział wybitni przedstawiciele tamtejszych sfer rolniczo-współdzielczych w liczbie przeszło 30 osób. Wycieczka ma zamiar zwiedzić ośrodki polskiego ruchu spółdzielczego i to nie tylko rolniczego, a by nawiązać z nimi, bezpośrednio do sunki handlowe. Chodzi tu o umożliwienie, za pośrednictwem spółdzielczości obu krajów, kontaktu między wytwórcami produktów rolniczych, a spożywca mi. Dla szczegółowego zapoznania delegatów jugosłowiańskich z całokształtem działalności małopolskich spółdzielni pobyt ich we Lwowie ma potrwać kilka dni. W sprawie przyjęcia wycieczki i ułożenia programu jej pobytu Zarząd Targów Wschodnich wszedł w porozumienie z całym szeregiem miejscowych organizacji i instytucji spółdzielczych, których przed stawiciele oświadczyli gotowość zająć się wycieczką na terenie lwow-

skim. Program odwiedzin projektuje objazd ważniejszych centrów spółdzielczości w Małopolsce Wschodniej. W szczególności wycieczka ma zwiedzić: Kasę Stefczyka, Spółdzielnię Kredytową, Spółdzielnię Mleczarską i Serowarską i Spółdzielnię zbytu trzody chlewnej w Rudkach, gospodarstwo wzorowe Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego, sady i zakłady przemysłowe przetworów owocowych w Beńkowej Wiszni, Spółdzielnię Rolniczo-Handlową w Samborze, Kasę Zaliczko-

wą, Dom Ludowy i Szkołę Rolniczą żeńską w Sasiadowicach, oraz Spółkę rolniczo-handlową i spółdzielnię piekarską w Stryju. Po drodze wycieczka zatrzyma się w Boryslawiu dla zwiedzania zagłębia naftowego. Równocześnie celem poczynienia odpowiednich przygotowań dla przyjęcia wycieczki w innych także dzielnicach odniesiono się do centralnych organizacji spółdzielczych w Warszawie, Poznaniu i Krakowie.

==□==

Wiadomości bieżące.

30
Sierpnia
1929

Piątek

Róży z L.

Jutro: Rajmunda

Wschód słońca 4:54

Zachód 18:26

TEATR WIELKI.

Piątek 30. o godz. 7.30 „Traviata”.
Sobota 31 bm. Dantę Darling, godz. 7.30 wiecz.
Niedziela 1 września 7.30 wiecz. „Faust” z Choriantem i Kaczmarem.

TEATR MAŁY.

Niedziela 1 września 7.30 wiecz. „Pigmalion” z A. Weziera.

KINOIATRY.

„APOLLO”: „Grzech Ingi”.
„CHIMERA”: Powojenny mężczyzna.

„COLOSSEUM”: Jeździec bez głowy.
„KOPERNIK”: „Zuzia Saksofonistka”.

„MARYSIENKA”: „Zuzia Saksofonistka”.

w poszukiwaniu noclegu.

„PALACE”: „Dziki osłowiek” i „Rozwódka”.

==□==

— Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych (Gmach Muzeum Przemysłowego, wejście od ul. Dzieduszyckich l. 1). Wystawa pośmiertna Jacka Mierzejewskiego. Otwarta codziennie od godz. 10 do 15 pop.

==□==

— Z Teatru Wielkiego. Dziś w piątek 30 bm. daje Teatr Wielki operę Verdiego „Traviata” z gośc. występem Anieli Szlemlińskiej, primadomy opery poznańskiej. Resztę obsady stanowią: pp. Demetrowicz, Fiszerowa, Szymonowicz, Płoński, Jeleński, Fedyczkowski, Kielarski, Kramus, Szmidt. Przy pulcie kap. Lehrer.

Jutro 31 bm. występ Dantę Darling, 7-letniej primaballeriny Juvenile Ballet Grand Opera Company w Filadelfji. Mała artystka, urodzona w Baltimore (St. Zi), kształciła się pod znakomitym kierunkiem światowej sławy baletmistrza M. Mortkina. Dzięki wielkim zdolnościom, zyskała pierwsze miejsce w Grand Opera Company w Filadelfji.

Obdarzona ponadto talentem aktorskim jak wykazała w filmach „Lullaby”, „Three Hours”, „Lost City”, przyjętych entuzjastycznie przez publiczność amer. została za-

całem oialem. Oprawca nakładający pętle, szybkim ruchem przekroczył wisielca w bok, powodując luksację drugiego kręgu szyjowego — poczem śmierć nastąpiła momentalnie.

Powtórzone te sama operacje z drugim skazańcem, starszym, małym i chudym człowiekiem, prawie nieprzytomnym ze strachu.

Węgrzy wykazali znaczną wprawę w wieszaniu, snąc musieli mieć już dużą praktykę w tym względzie od początku wojny. Oprawca z kolei przystąpił do trzeciego skazańca, mężczyzny trzydziestokilkoletniego o bardzo inteligentnym i sympatycznym wyrazie twarzy.

Był to ów nauczyciel.

Porucznik H. stojąc przy mnie chwycił mnie kurezowo za rękę. Byłem tak podniecony brutalnością egzekucji, iż drżałem na całym ciele. Przez chwilę nie zdawałem sobie sprawy z otoczenia, dopiero uścisk dłoni porucznika przywrócił mi przytomność.

Żołnierze przypatrujący się egzekucji zaczęli szemrać. Naokoło dąły się

angażowana przez Towarzystwo Filmowe „Tox” do nowych trzech filmów, które nagrywane będą w jesieni br. w Hollywood (Los Angeles).

Jutro zobaczymy Dantę Darling w jej przebogatym repertuarze, który łącznie z uroczym wyglądem młodzucielki primaballeriny, stworzy wieczór bardzo miły i ciekawy artystycznie.

We wrześniu br. udaje się mała artystka do Bukaresztu, gdzie będzie tańczyć na dworze swej protektorki królowej Marii. Na jutrzejsze przedstawienie można do każdej loży wprowadzić jedno dziecko, bez specjalnej dopłaty.

W niedzielę Teatr Wielki daje operę Gounoda „Faust” z gośc. wyst. znakomitych śpiewaków Gustawa Chorjażana i Włodz. Kaczmara. Gustaw Chorjaż jest zaangażowany na stałe do lwowskiej opery od listopada br. Obecnie wystąpi tylko kilka razy gościnnie.

==□==

WPISY i zgłoszenia do egzaminów wstępnych na wszystkie kursa do Prywatnego Seminarjum Nauczycielskiego im. St. Wyspiańskiego we Lwowie, w nowym lokalu ul. Fredry 1 (dawnie Kasyno oficerskie) przyjmuje Dyrekcja codziennie od 10—1 przed południem i od 5—7 po poł. Opłata miesięczna 50 zł. Dla niezamożnych zniżki. Wpisowe 25 zł. 7402

==□==

— Wiadomości osobiste. Komisarz Rządu król. stol. m. Lwowa p. o. Prezydenta miast dr. Otto Nadolski powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął przedowanie.

— Towarzystwo Kasy Zapomogowej i Pogrzebowej bractw przy kościele św. Anny we Lwowie, urządza w dniu 1 września zbiórki uliczną na budowę domu dla starców i prosi PT. Publiczność o poparcie tak szlachetnego celu.

— Z Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie (Gmach Muzeum Przemysłowego, wejście od ul. Dzieduszyckich l. 1). Nieodwołalnie 1 września br. zostanie zamknięta wystawa pośmiertna Jacka Mierzejewskiego, — kto więc dotąd tej ze wszelkich ciekawych wystaw nie zwiedził, niech pospiesz się do salonów Towarzystwa, by obejrzeć dzieła tego wybitnego — tak mało u nas znanego — artysty. Uzupełniają wystawę obrazy Albinowskiej-Minkiewiczowej, Borzemskiego, Lamezanówny, Pieniżka, Ry-

RYMY

Jedziemy do szkoły.

A zatem w płaszczu zawijam się polity, odprowadzicie mnie chyba na stację — mam lat piętnaście i jadę do szkoły bądźcież mi zdrowe kochane wakacje

Uwożę z sobą złocistych dni marę wieczory wonne i nocce ze srebra jutro się czule przywitam z Caesarom i dłoń kościstą mi poda algebra

A potem ciągle te same godziny którym już żaden nie pomoże protest i straszne dwójce z historii, z łaciny i wróg: katalog klasowy — i notes

I tylko czasem rozplaczą się chwile niezapomnianą, rzewliwą kantatą kiedy w zeszytach „literackim stylem” opiszę smętnie „jak spędziłem lato”

DEDYKACJA

Dla was pisałem te słowa najprostsze kochani moi... ten wiersz niewesoly może opowie, jak bardzo zazdroścę Wam, którzy jeszcze chodzicie do szkoły. Wik

chter-Janowskiej, Zycha; * drzeworyty Żurawskiego, grafika Nowotnówce, i Łoockiego i fotografka Mierzejewskiej.

Wystawa otwarta jest codziennie od 10 do 15 popoł.

— Dyrekcja Miejskiej Kolei elektrycznej zawiadamia, że od dnia 31 bm. (sobota) zostaną uruchomione wozy bezpośrednie między Dworcem głównym a pl. Targów Wschodnich. Wozy będą kursować z dworca głów. ulicami Leona Sapiehy i Gródecką, a oznaczone będą tablicami kierunkowymi „T”.

Wozy posilkowe Wały Hetmańskie, pl. Targów Wschodnich oznaczone będą tablicami „H”.

— WPISY do Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie (ul. Snopkowska l. 47): 1) Do średnich szkół technicznych a mianowicie: na Wydział Elektromechaniczny, Wydział Drogowy i wodny i Wydział sztuki zdobniczej (także dla kobiet). 2) Do Sali publicznej rysunków i malarstwa, odbędzie się od 4—7 września, w godz. od 9—12. 3) Na 10-cio miesięczny „Wieczorny ogólny kurs radiotelegrafji i radiotelefonji” od 4—7 września w godz. od 17—18. 7423

— Zamiast wieńca na grób śp. Kazimierza Wotowca, długoletniego pracownika koncertu „Małopolska” w Boryslawiu, wyasygnowała Dyrekcja kopalni powyższego koncertu dla Ochronki im. św. Barbary w Boryslawiu kwotę zł. 50. 7424

— Wyrazy uznania. Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w Mor. Ostrawie p. dr. Karol Ripa otrzymał w tych dniach od Centralnej Rady Orła Czeskosłowackiego w Bernie pismo dziękczynne za dotychczasowe starania, poświęcone w kierunku zbliżenia narodu polskiego i czeskosłowackiego na

KLAUDJUSZ FILASIEWICZ. 4)

Agenzia Giustiniani.

Wspomnienie z frontu włosko-austriackiego.

(Dokończenie).

Porucznik piechoty o silnie semickim wyglądzie przeczytał po niemiecku, następnie po czesku, krótki wyrok sądu polowego.

W wywody prawnicze nie bawiono się. Wina zdrady ojczyzny (o Ironjo — ojczyzny) udowodniona. Kara — śmierć przez powieszenie.

Przystąpiono do egzekucji.

Jako pierwszego wzięto młodego chłopca najwyżej dwudziestoletniego. Szepcząc modlitwę wstał śmiało na stół kuchenny. Po nalożeniu pętli, jeden z żołnierzy węgierskich wykonując egzekucję poderwał mu stół z pod nóg. Ciało zwisnęło ciężko — elastyczna gałąź winnego grona ugierała się, stopy nie dotknęły jednak ziemi. Chłopiec zaczął nie dusić i rzucać

słyszec kłatwy i wyzwania w różnych językach. — psia krew — sakra — verflucht — abscheulich.

Rzuciłem okiem na moich Czechów — stojących oddzielnie. Stali bladzi, ponurzy, z ustami zacisniętymi w oczach błyszczała tłumiona wściekłość.

Idące droga transporty rannych, przystawały. Nawet ranni z głowami przewiazanymi zakrwawionymi bandażami podnosili się z swych legowisk na furach i oczami błyszczącymi z gorączki przypatrywali się temu niezwykłemu widowisku.

Ostatni skazańiec postąpił śmiało naprzód i pewnym krokiem wszedł na stół. Założono mu pętle. Rozglądał się dookoła. Wzrok zatrzymał na poruczniku H. Snąc go poznał bo uśmiechnął się i zawołał — Na zdar! K dołu z Rakousy! At żyje Ceskoslovenski st...

Nie dokończył bohaterki czeski „ucielu” zawołania, które ci duszę w tej ciężkiej i ostatniej wypełniało. Wrażenie strzyżek zdławił twój okrzyk —

okrzyk wolności, którym rozbrzmiewały już pierś całego twego narodu. Ofiara krwi twej nie poszła na marne, bo oto w kilka miesięcy później ziszczył się cud, o który w modlitwach i pieśniach swoich, od wieków prosił cały naród czeski.

==□==

W czerwonym blasku zachodzącego słońca wisiły trzy trupy czeskich legionistów, widomych ofiar ciągłej zbrodni — jaka od Białej Góry na narodzie czeskim popełniano.

W nocy trupy wrzucono do jednego dołu i ziemię wyrównano. Następnej nocy jakieś nieznane ręce ustawiły na grobie prosty drewniany krzyż i położyły wianek kwiatów.

Od Piawy z godziny na godzinę dochodził coraz to bliższy, coraz to głośniejszy grzmot armat. To pobite na prawym brzegu wojska austriackie cofały się z powrotem na lewy brzeg rzeki. Był to początek końca.

Chwila ostatecznego, dziejowego rachunku z zbrodniarzami zbliżała się już szybkim krokiem.

KONIEC

polu kulturalnym. W piśmie swem Centralna Rada Orła Czechosłowackiego wyraża przekonania, że dotychczasowe prace i dążenia konsula Rz. P. w Morawskiej Ostrawie uwieliczone zostaną niewątpliwie bardzo bilbilan i przyjaznym stosunkiem obu narodów.

— Dnia 8 września br. obchodzić będzie miasto Lwów święto Miast. — Wspaniałe pochód przeciągać będzie ulicami: Legionów, pl. Mariackim, ul. Akademicka, pl. Fredry, pl. Akademickim, ul. Akademicka koło Izby Handlowej, pl. Mariackim, ul. Hetmańska. Prezydium Lwowskiego Towarzystwa Właścicieli Realności uprasza wszystkich właścicieli, ażeby odpowiednio udekorowali swoje realności i balkony. Na prośbę prezyd. miasta Lwowa uprasza się o oddanie na czas pochodu balkonów do dyspozycji, które należy zgłaszać w sekretariacie prezydialnym Magistratu. Za zarząd Lwowskiego Towarzystwa Właścicieli Realności prezes dr. Teodor Bałaban mp., sekretarz dr. Ludwik Landes mp.

— Przegląd listy przysięgłych. Biuro statystyczne m. Lwowa wygotowało listę sędziów przysięgłych na rok 1930. Lista ta będzie wyłożona w tem biurze od 1 do 15 września w godzinach urzędowych od 9 do 14. Osoby pominięte w tej liście mogą żądać wciągnięcia ich, zaś osoby, które ukończyły 65 rok życia lub w r. b. pełniły funkcje sędziego przysięgłego mogą żądać skreślenia z listy.

Sędziami przysięgłymi mogą być osoby posiadające obywatelstwo polskie, które ukończyły 30 rok życia, mieszkają przynajmniej od 2-let we Lwowie i umieją czytać i pisać.

— Sesje statystyczne. Jak wiadomo, w dniach od 20—24 b. m. odbyła się w Warszawie 18 sesja międzynarodowego Instytutu statystycznego, w której wzięli udział przedstawiciele 34 państw między innymi nawet Chiny, Japonia i Peru. Jako reprezentant Lwowa brał udział w tej sesji kierownik miejskiego biura statystycznego dr. Michalewicz. Na sesji omawiano kwestię uzgodnienia metod statystycznych w poszczególnych państwach w rozmaitych działach statystyki. Po sesji członkowie jej odbyli wycieczkę na Wystawę Poznańską i do Krakowa.

Reprezentant Lwowa przywiózł ze sobą bogaty materiał statystyczny.

— Nabożeństwo żałobne za duszę śp. Amalii Walerowej Włodzimirskiej odprawione będzie w pierwszą rocznicę Jej zgonu, t. j. w poniedziałek dnia 28 września b. r. o godzinie 9-tej w kościele OO. Jezuitów.

— Święto miast. Pod przewodnictwem zast. kom. rządu r. Frankowskiego odbyło się wczoraj posiedzenie pełnego komitetu „Święta miast polskich“, na którym przewodniczący poszczególnych sekcji zdawali sprawę z czynności. Wszystkie sekcje ukończyły już prace przygotowawcze i obecnie opracowywane są szczegóły poszczególnych grup, biorących udział w pochodzi. Zadecydowano również, że obchód rozpocznie się nabożeństwem w kościele katedralnym.

Sekcja organizacyjna przygotowała już plan zbiórek poszczególnych grup i utrzymywanie porządku na miejscu pochodu. Ustalono również, że po „Nocy weneckiej“ na Targach Wschodnich odbędzie się wieczorem raut w ratuszu dla delegatów miast i uczestników pochodu. W dniu wczorajszym odbyły się również obrady, przełożonych cechów lwowskich, gdzie omawiano szczegóły pochodu poszczególnych cechów. Dziś wieczorem komisja organizacyjna ustali szczegóły programu.

— „Dział Naftowy“ ukaże się w następnym numerze naszego pisma.

— Nowe włamanie do składu futer. Przedwczorajszej nocy niewyśledzeni sprawcy włamali się do składu futer Dawida Gemsy przy ul. Legionów 37, wczorajszej nocy prawdopodobnie ci sami sprawcy włamali się do składu

Deklaracje wójtów ruskich w woj. stanisławowskim.

W związku z umieszczoną w swoim czasie notatką z lustracji powiatu śniatyńskiego przeprowadzoną przez pana wojewodę dra Nakoniecznikow - Kłukowskiego w dniach 5 i 6 sierpnia b. r. podajemy dodatkowo mowę, którą wygłosił wójt gminy Zadubrowiec Wasyl Zaharuk, a która to mowa świadczy o przyjaznych nastrojach ludności ruskiej: „W imeny hromady Zadubrowec składaju Panu Wojewodji hołd i czest, jak takżo zapewnienie szczo na żądanie

Riczypospolitoji Polskoi, stanemo wsi do dyspozycji jak oden muž. Kołot spokoju i riżnyć narodowych hańbymo, jak takżo bazajemo żyty zı wsımy horożanamy Riczypospolitoji Polskoi.

Wytajemo Pana Wojewodu jako dostoinyka i predstavytela urıadu serdeczno słowiańskim zwyczajom chłibom i sołcu“.

Podobne mowy powitalne wygłoszone zostały w Powysokiej, Stecowej i Potoczku.

Regulamin wpisów na Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie.

Do podania o przyjęcie w charakterze studenta na jeden z Wydziałów Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie ma kandydat dołączyć: metrykę chrztu względnie świadectwo urodzin, świadectwo dojrzałości państwowej szkoły średniej lub szkoły średniej prywatnej z prawem publiczności, dokumenty określające stosunek do służby wojskowej. Dawniejsi abiturienci lub dawniejsi studenci Uniwersytetu mający przerwę w studiach winni nadto dołączyć świadectwo moralności, wystawione na prowincji przez starostwo, a w większych miastach przez starostwo grodzkie, oraz curriculum vitae z uwidocznieniem powodów przerwy w studiach. Kandydat przenoszący się z innej szkoły akademickiej ma dołączyć świadectwo odejścia tej szkoły.

Podania o przyjęcie na Wydział teologiczny mają być wniesione w dniu wpisu równocześnie z wpisem; na Wydziały prawniczy, lekarski, humanistyczny i matematyczny - przyrodniczy do 10 września do Dziekanatu właściwego Wydziału.

Proszący o przyjęcie na Wydział lekarski, humanistyczny i matematyczny - przyrodniczy mają dołączyć do podania ostatnie dwa świadectwa szkolne, a nadto mogą być wezwani przez ogłoszenie na czarnej tablicy do osobistego jawienia się u Dziekana w dniach 12 do 14 września. Podania o przyję-

cie na Wydział lekarski należy wnieść na specjalnych drukach.

Wpisy odbywać się będą jednorazowo na cały rok akademicki od 16—20 września według porządku alfabetycznego nazwisk, a to dla nazwisk na litery A, B dnia 16; C, D 17; E, F, G dnia 18; H, I, J dnia 19; K dnia 20; L, Ł dnia 21; M, N dnia 23; O, P, O dnia 24; R dnia 25; S dnia 26; T, U dnia 27; V, W dnia 28; X, Y, Z dnia 30 września b. r.

Wpisy studentów na dalsze lata studiów odbywają się w ten sam sposób, jak na I. rok studiów, z tą różnicą, że studenci ci nie wnoszą podań o przyjęcie.

Wolni słuchacze wpisują się w podobny sposób jak studenci I. roku. Nie wymaga się od nich świadectwa dojrzałości, do podania zaś muszą obok wymienionych wyżej dokumentów dołączyć świadectwa poprzednich studiów i pisemne przyrzeczenie przestrzegania przepisów i zarządzeń akademickich.

Dalszy tok postępowania dla uskutecznienia wpisu normuje szczegółowo regulamin wpisów, który można nabyć w akademickim sklepie tytoniowym przy ul. Marszałkowskiej 1. w cenie 5 groszy, lub też w drodze korespondencji z kancelarią Uniwersytetu za przysłaniem kwoty 15 gr. w znaczkach pocztowych.

Strażnik z Tow. „Czuwaj“ postrzelił ciężko nieznanego włamywacza.

Włamywacz, nie odzyskawszy przytomności, zmarł w szpitalu.

Strażnik Karol Stańczykiewicz, pełniący nocną służbę z ramienia Tow. „Czuwaj“ — przechodząc ubiegłej nocy ul. Bożniczą zauważył trzech osobników, którzy w owej chwili przelazili przez parkan w realności l. 6. Na widok strażnika osobnicy owi poczęli uciekać, dwaj zbiegli w mrokach nocy, trzeci został przez strażnika przytrzymany.

Gdy strażnik pozał alarmować gwizdkiem posterunkowego, osobnik ów wyciągnął z pod bluzy żelazny łom i rzucił się na Stańczykiewicza. Ten zaatakowany odskoczył a wyciągnaw-

szy rewolwer — strzelił na postrach a gdy włamywacz w tym momencie rzucił się do ucieczki i na wezwanie strażnika nie zatrzymywał się, strażnik strzelił do niego i trafił go w głowę. Osobnik ów upadł na ziemię i stracił przytomność. Zawezwane Pogotowie Ratunkowe przewiozło go w stanie nieprzytomnym do szpitala powszechnego, gdzie zakończył on życie nie odzyskawszy przytomności. Dotychczas nie zdolano ustalić tożsamości jego osoby. Strażnika po przesłuchaniu pozostawiono na wolnej stopie.

==□==

futer Pinkasa Distenfelda, któryto skład położony jest o jedną kamienicę dalej. Sprawcy dostali się do tego magazynu zapomocą wylomu muru od strony podwórza. Wartości skradzionych futer nie zdołano na razie ustalić.

— Kandydat do kryminalu. Dr. Joachim Allerhand, zamieszkały przy ul. Jagiellońskiej 20, zwrócił doniesienie karne przeciw Maksowi Lauferowi, zajętemu w firmie Jakóba Bella, o wyłudzenie kwoty 500 zł. Laufer zbiegł w nieznanym klerunku.

— Nowe włamanie. Nieznani sprawcy włamali się do mieszkania dra Mar-

maszyny. Oba samochody zostały uszkodzone. Szczęściem nie było wypadku w ludziach.

— Ujęcie bigamisty. Policja ujęła w dniu wczorajszym niejakiego Jana Ziółkiewicza, pozostającego bez stałego miejsca zamieszkania, pod zarzutem zbrodni dwużeństwa. Po raz pierwszy ożenił się on w Podhalecach, poczem w tym roku wstąpił po raz wtóry w związek małżeński w Hrycowcach, w powiecie zbaraskim. Ziółkiewicz odmówił zeznań.

Gospodarcze wykształcenie kobiet we Lwowie

Kwestja gospodarczego wykształcenia kobiet, staje się i u nas bezsporna. W miastach jak Warszawa, Lublin, Katowice, Sosnowiec i innych wprowadzono naukę gotowania w dziale robót kobiecych już w szkole powszechnej.

Starala się wypełnić luki w praktycznym przygotowaniu dziewcząt do życia dawna Rada miasta Lwowa, organizując „Miejskie kursy praktyczne dla dziewcząt“, które ukończyły 7-klasowa szkole powszechna.

Istniejące od lat 3-ech kursy cieszą się również obecnie poparciem Rady przybocznej komisarza rządu.

Dzięki tym dodatnim warunkom, Wydział zarządzający miejskimi kursami praktycznymi, przedłożył Kuratorium O. Sz. L. do zatwierdzenia projektu statutu nowej instytucji mianowicie: „Dwuletniej Szkoły Gospodarstwa Domowego“. Zadanie nowej szkoły to a) przygotowanie do pełnej odpowiedzialności roli matki i gospodyni zarządzającej gospodarstwem własnym, b) kształcenie samostojnych kierowniczek gospodarstw w instytucjach publicznych, jak sanatoria pensjonaty, bursy, internaty itd.

Zanim formalności zostaną dokonane, Wydział Zarządzający Miejskimi Kursami wprowadza w życie program Szkoły Dwuletniej na miejskim kursie mieszczącym się w budynku szkoły imienia Tańskiej przy ulicy Jabłonowskich l. 13, utrzymując równocześnie nadal istniejące od lat 3-ech jednoroczne kursy praktyczne przy szkole im. św. Anny, im. św. Marcina i im. Stanisława Żółkiewskiego.

Warunki przyjęcia do szkoły 2-letniej i na wymienione kursy są następujące: 1) ukończenie przynajmniej 7-klasowej szkoły powszechnej z postępem przejściowym 2) złożenie wpisu jednorazowo w wysokości 10 zł. Zobowiązanie się do składania opłaty miesięcznej po 10 zł.

Liczba przyjętych uczenic nie może przekraczać 36.

Pięć najuboższych uczenic na każdym kursie może uzyskać zwolnienie od opłaty, po pierwszej konferencji miesięcznej. Sześć uczenic może uzyskać zwolnienie od połowy opłaty.

Wpisy do Szkoły Dwuletniej i na jednoroczne kursy odbywać się będą 30 i 31 sierpnia, 2 i 3 września w godzinach od 10—12 i od 16—18 w wyżej wymienionych szkołach.

Zaznaczyć w końcu należy, że miasto nasze pozyska w najbliższych tygodniach jeszcze jedną placówkę dla gospodarczego wykształcenia kobiet, posiadających jednak średnie wykształcenie ogólne. Tak zwana „Służba Obywatelska“, organizacja istniejąca w Państwowej szkole zawodowej żeńskiej, urządza kursy gospodarstwa domowego dla ukończonych gimnazjalistek, seminarzystek i uczenic średnich szkół zawodowych.

W Ameryce już dawno rozumiano, co to jest PRZEMYSŁ NARODOWY!

Dlatego też dzisiaj OO ? ROBOTNIK MA WŁASNY SAMOCHOD!

celego Grafa przy ul. Fredry 7, gdzie skradli trzyramienny srebrny kandelabr. — Inny jakiś złodziej dostał się wczorajszej nocy do mieszkania Jana Pendraka i Józefa Cieślaka przy ul. Zulińskiego 18, skąd zabrał zegarek, garderobe, bieliznę oraz portfel, zawierający 100 zł.

— Zderzenie dwóch samochodów. U wylotu ul. Ormiańskiej i ul. Krakowskiej zderzyły się w dniu wczorajszym dwa samochody, przyczem obaj szoferzy, Józef Maksymowicz i Karol Wyczesany stwierdzili temsamem, że daleka jest od nich szpuka prowadzenia

Z Rady przybocznej.

Na wczorajszym posiedzeniu Rady przybocznej, odbytem pod przewodnictwem r. Frankowskiego powzięto szereg uchwał drugich.

Z porządku dziennego r. K. Baczyński referował sprawę przyjęcia spadku po śp. Antonim Lukasie.

Zmarły w r. 1928 inż. Antoni Lukas zapisał na rzecz gm. m. Lwowa majątek nieruchomy składający się z 15 morgów gruntu w Brzuchowicach, wart. około 100 tys. zł. i majątek ruchomy wart. około 10 tys. zł. z tym warunkiem, że miasto rozparceluje te grunty w 3 lata po zbudowaniu linii tramwajowej do Brzuchowic a gdy kwota z tego uzyskana dojdzie do odpowiedniej wysokości, gmina ma wybudować w Brzuchowicach Zakład dla starców, dziennikarzy, literatów, artystów i uczonych, zasłużonych dla Polski. W Zakładzie tym na sposób europejski urządzonej ma prebendarz otrzymać wygodnie urządzonej pokój z dostatkiem utrzymania, oraz miesięczne relutum na odzież i papierosy.

Zanim Zakład ten zostanie wybudowany, ma gmina 30 proc. procentu od sumy uzyskanej z parcelacji zapisać jako dożywotnią rentę osobie, zasłużonej około Polski, Lwowa lub Brzuchowic.

Po krótkiej dyskusji, w której zabierali głos inż. Lisowski, Chyliński, dr. Domaszewicz i Litwinowicz uchwalono przyjąć ten zapis.

Z kolei w myśl referatu r. Buszka, uchwalono zakupić realność od pp. Rubinsteinów pod pewnymi warunkami.

Po załatwieniu kilku drobnych spraw r. Frankowski zamknął obrady.

Rozstrzygnięcie przyznania odznaczeń na Wystawie ruch. w Jarosławiu

Dnia 22 b. m. odbyło się w lokalu Wystawy Ruchomej w Jarosławiu posiedzenie komisji sędziowskiej (jury) celem ocenienia wystawionych ekspozycji na tejże Wystawie. W skład komisji wchodził p. radca E. Prezentkiewicz, starosta w Jarosławiu — vice - burmistrz p. inż. Oskar Frieser, p. radca H. Haut, przemysłowiec — p. radca Ant. Dymnicki, właściciel fabryki ślusarskiej i kierownik Wystawy p. Andrzej Wasio.

Zebrań członkowie po odczytaniu regulaminu, normującego warunki nagradzania, ukonstytuowali się jako komisja sędziowska, wybierając na przewodniczącego tegoż p. radcę Prezentkiewicza, a sekretarzem p. A. Wasio i po szczegółowym obejrzeniu i zapoznaniu się z ekspozycjami przyznano jednogłośnie następujące odznaczenia następującym firmom i wystawcom.

Dyplomy uznania uzyskali:

1) Przeworska fabryka serów ks. Andr. Lubomirskiego za wyrób wybornych serów — zaś pokrewnej stacji hodowli zbóż i traw pastewnych ordynacji Przeworsk toż samo odznaczenie za znakomite wyniki hodowli zbóż i traw.

2) Fabryka i kopalnia gipsu dra hr. Scipio w Łopusznie Malej ad Przeworsk za znakomitą produkcję gipsu.

3) Polska drukarnia spółdzielcza w Jarosławiu za solidne wykonywanie prac drukarskich.

4) Fedyk Anna w Jarosławiu za wzorowe wykonywanie robót sukien damskich, haitek, merezek i t. d.

5) Lis Walenty w Jarosławiu za wzorowe prowadzenie hodowli jedwabników.

6) Czachowski Jan w Jarosławiu za znakomite wyroby cukiernicze.

7) Firma Okoń Mieczysław w Jarosławiu za solidne fabrykaty puszek blaszanych dla celów przemysłowych.

8) Firma M. Okoń i J. Wasio za pomyslową konstrukcję mechanicznych kołysek.

9) Tokarz Stan. za precyzyjne wykonywanie robót ślusarskich.

10) Schwartz H., za wzorowe i solidne meble stolarskie.

11) Czteroletnia koedukacyjna Szkoła Handlowa pod kierunkiem dyr. J. Kapuścińskiego za wzorową i celową organizację prac.

Listy pochwalne otrzymali:

1) Włodz. Bronikowski, art. - malarz w Jarosławiu za malarstwo dekoracyjne.

2) Wł. Pawulski w Jarosławiu za precyzyjne budowanie stacji radio - odbiorczych.

3) M. Jaroslewicz, ogrodnik miejski w Jarosławiu za umiejętną hodowlę kwiatów.

4) Mieczysław Okoń, za dobre wyroby betonowe.

Podziękowanie za udział w Wystawie wyrażono:

- 1) Firmie Wł. Brzozowski;
  - 2) Firmie P. Oelbaum;
  - 3) Gazowni miejskiej w Jarosławiu;
  - 4) Lwowskiemu akc. Tow. browarów we Lwowie reprezentacja Jarosław;
  - 5) Polskim Zakładem elektrycznym Brown Bovers S. A., Kraków;
  - 6) H. Gimnazjum im. Witkowskiego w Jarosławiu;
  - 7) Janowi Kraśnińskiemu.
- Nagrody w postaci dyplomów uznania, listów pochwalnych i podziękowań wre-

Jesteśmy w przededniu wynalezienia karabinów elektrycznych.

Niedawno w laboratorium „Westinghouse Electric Company“ w New Yorku demonstrowano w obecności zaproszonych techników i różnych gości nowy aparat, wynaleziony przez naczelnego inżyniera tego Towarzystwa, dra Filipa Thomasa. Zapomocą aparatu p. Thomasa można „nadać“ prąd elektryczny na odległość bez żadnych przewodników, jak druty itp.

Niewielka stacja radiowa nadawcza, zajmująca jeden z kątów laboratorium, zaopatrywała w prąd motor elektryczny, prawdziwą zabawkę dla dzieci. Ten miniaturowy motorek znajduje się na dystansie 10 metrów od stacji nadawczej.

Motorek obracał się przez cały czas — dopóki trwała emisja fal Hertza. Pominiawszy skromne rozmiary tej próby, wywołała ona jednak na obecnych wielkie, nadzwyczajne wrażenie. Jestto bowiem pierwszy triumf techniki, której udało się osiągnąć takie rezultaty.

Podstawą wynalazku p. Thomasa jest fakt, że powietrze zazwyczaj nieprzepuszczające elektryczności, staje się dla niej doskonałym przewodnikiem — jeśli będą przezeń przebiegały atomy energii świetlnej, jak promienie Roentgena, promienie ultrafioletowe, fale radiowe itp.

Kierując na motor snop fal Hertza, Thomas stwarza w powietrzu jakby niewidzialny przewodnik, przez który płynie energia elektryczna nie gubiąc się na prawo i na lewo w przestrzeni.

Gdy wynalazek Thomasa wyjdzie ze stadium prób laboratoryjnych i stanie się dorobkiem przemysłu, wywoła on niezawodnie całkowitą rewolucję w dziedzinie wytwarzania i stosowania energii.

Koszt prądu, który będzie się przesyłał na odległość z pominięciem tak drogiej dziś przewodników, spadnie wielokrotnie.

Już dziś można przewidzieć zastosowanie „niewidocznych przewodników“ dla celów meteorologii. Wysyłając bo-

czy nagrodzonym p. radca województwa Edmund Prezentkiewicz. Zaznaczyć trzeba, iż wystawa ta, zorganizowana przez kierownika p. A. Wasia dała dowód, że na polu przemysłowo - handlowym jesteśmy tu w Jarosławiu nie tylko pożytecznie czynnymi — ale przekonywujemy społeczeństwo nasze, że własną pracą, zapobiegliwością i twórczością wiele zdziałać możemy — i dlatego dla wzmożenia tej akcji liczymy na poparcie społeczeństwa w obopólnie zrozumianym interesie dla dobra Państwa.

Leon Mulicki, Jarosław.

wiem prąd po tych „niewidzialnych przewodnikach“ w przestrzeni mają wyższe atmosfery, w dostatecznej ilości, można będzie wywoływać na żądanie deszcz, śnieg, grad piorun co kto woli.

„Niewidzialny przewodnik“, niosący na sobie prąd elektryczny o wysokim napięciu przedstawia dla człowieka takie same niebezpieczeństwo, jak drut naładowany prądem o takiejże sile, napięcia.

Stąd więc wynika, że prąd, wysyłany zapomocą aparatu pomysłu Thomasa może wywołać przełom również i w dziedzinie militarystyki.

Promienie Thomasa, przetrzucane w przestrzeń w stronę wroga będą kościły żywoty ludzkie jak kwiaty na łące ścina kosa żniwiarza.

Ginąc będzie wszystko, co żyje, gdy się dostanie w obręb tych promieni. Wreszcie prąd tak bardzo łatwo będzie można zastosować także w karabinach elektrycznych. Pierwszy krok zrobiony, dalsze nastąpią napewno.

Ale jest coś w wynalazku Thomasa, co nada mu charakter wprost straszny.

Oto promienie Thomasa paraliżują działanie dynamomaszyn i magnet, znajdujących się w aeroplanach. Za jego pomocą można będzie zatrzymywać lecące aparaty, jak aeroplany, zeppelin itp. i zrzucić je na ziemię.

Dr. Thomas twierdzi, że teoretycznie wynalazek jest już zupełnie wykończony. Rozszerzenie pola jego działalności do przestrzeni o setkach kilometrów jest już tylko kwestją ulepszeń technicznych. Jak widać z powyższego, ludzkości przybył znów wynalazek, który z jednej strony, jeżeli będzie użyty przez ludzi młujących pokój, może przynieść nieocenione usługi i stać się ważkim czynnikiem postępu, z drugiej strony, jeżeli chwycą go w swoje zbrodnicze ręce ludzie opanowani szaleńcem mordowania, może się stać strasznym narzędziem od którego ludzkość wyginie na ziemi.

Kopalnia złota w greckiej Tracji.

Niedaleko miasta Aret Gisar w północnej Tracji w pobliżu granicy jugosłowiańskiej, oddział Banku Angielskiego w Atenach rozpoczął w tych dniach wydobywanie złota z nowo odkrytej kopalni. Anglicy kupili ją od Władysława Kasowińskiego odkrywcy złobodajnych czeluści podziemnych, pochodzącego ze Starego Beczeje w Bacze (Jugosławia). Stosownie do oszacowania dokonanego przez ekspertów wartość odkrytej żyły złota przekracza sześć i pół miljarda złotych.

Władysław Kasowiński, odkrywca kopalni jest w całym tego słowa znaczeniu bohaterem sensoryjnej powieści. Trawiąca wciąż jego jestestwo go rączka odkrycia złota i zdobycia olbrzymiego majątku, stała się przyczyną wielu niepowodzeń życiowych Kasowińskiego i naraziła go niejednokrotnie na ogromne niebezpieczeństwa. Pierwszy

raz przybył do Tracji jako młody austriacki oficer, w celu studjów terenowych. Nie były one rzeczą ani przyjemną, ani łatwą w kraju rzadko zaludnionym i nawpół dzikim. Kasowiński nie zrażony ciężkimi okolicznościami, postawił sobie prowizoryczny domek, w którym znajdowało się jego laboratorium i wędrował wszędzie i wszędzie po całym kraju. W końcu udało mu się odkryć upragniony skarb. Odkrycie to otoczył jednak głęboką tajemnicą i nikomu nie objawił miejsca istnienia olbrzymich skarbow. Zachowanie jego wzbudziło jednak podejrzenie i tureccy agenci zaczęli deptać mu po piętach aż w końcu udało im się wysledzić, że Kasowiński jest odkrywca kopalni złota. O podejrzanym cudzoziemcu zawiadomiono natychmiast Stambuł. Sprawa zainteresowała się osobiście sułtan Abdul Hamid i wydał rozkaz natych-

miastowego ujęcia Kasowińskiego. — Woli sułtana stało się zadość. Zażądano od niego, aby wydał plany odkrytej kopalni, na co Kasowiński zgodził się, lecz pod warunkiem, że wyda je osobiście sułtanowi. Podczas osobistej audjencji Kasowiński wydał plany Abdul Hamidowi, na skutek czego został zwolniony i mógł wrócić do Austrii. Dopiero później przekonał się prawowity syn Ałachia, że Kasowiński wyplątał mu figla. Prawdziwy plan odkrytej kopalni pozostał w rękach młodego jugosłowianina. Abdul Hamid zwrócił się rozgoryczony do władz austriackich, żądając satysfakcji i przykładowego ukarania „oszust“, a tymczasem nad złotonośną kopalnią dzierżył swą wszechwładną, opiekuńczą dłoń sam pan cesarz austriacki Franciszek Józef I.

Podczas burzy wojennej, uległszy zranieniu żył Kasowiński w swem miasteczku rodzinnym. Skoro tylko wrzawa wojenna ucichła, udał się Kasowiński w drogę do Tracji, aby pracować nadal w obranym kierunku i dążyć do upragnionego celu. Rozczarowanie tego i rozpacz były ogromne — kopalni nie odnalazł. Miasto, które dawniej znajdowało się w sąsiedztwie odkrytego terenu spaliło się doszczętnie, rzeka, która niegdyś opodal płynęła, zmieniła koryto. Kasowiński jednak nie zlął się, nie ulękł się niepowodzeń i szukał dalej. W roku 1919 zawarł umowę z rządem Venizelosa, a nawet udało mu się uzyskać odpowiednią subwencję na prowadzenie badań. Gorzej mu się powiodło za rządów Gunarisa. Oskarżony o szarlatanerie został wydalony z granic Grecji, i dopiero z chwilą ponownego objęcia władzy przez Venizelosa udało mu się oczywiście powrócić i dopiąć upragnionego celu.

Złotonośna żyła została odkryta. Więcej szczegółowe badania wykazały, że odkryto skarb olbrzymi.

Filia Banku Angielskiego rozpoczęła już prace i wydobywanie odbywa się regularnie. Dotychczas uzyskano złota wartości ćwierć miliona koron czeskich, a według relacji ekspertów ogólne wydobywanie złota do końca roku będzie się równało wartości około 2 i pół miljarda kor. cz. Władze banku angielskiego zawarły z rządem greckim specjalną umowę eksploatacyjną.

W wywiadzie z dziennikarzem powiedział Kasowiński, że nie uważa swego dzieła za ukończone. Znalazł on oprócz tego jeszcze kilka złotodajnych żył, z których jedna znajduje się na obszarze państwa jugosłowiańskiego. Przystudjował on doskonale jeszcze za panowania tureckiego rządu, teren w okolicy Bitolie, widząc jednak, że eksploatacja tego terenu napotykałaby nie nieprzewidywane trudności, przeniósł się na tereny Aret Ghisar, gdzie dokonał odkrycia obecnie eksploatowanej kopalni.

Czas przyniósł udoskonalenia. Poszliśmy wartkim prądem naprzód z postępem techniki, która umożliwia obecnie przeprowadzenie prac eksploatacyjnych, również i w okolicy Bitolie. Jako Jugosłowianin daję wyraz niekłej manej radości, że będę się mógł przysłużyć mojej ojczyźnie.

POŚCIG ZA KLUSOWNIKAMI.

Złoczów. (Tel. wł.). W lesie koło Brzezin ad Józkwie, w tutejszym powiecie, post. Rymar zauważył onegdaj dwóch osobników, uzbrojonych w karabiny. Na wezwanie posterunkowego, aby osobnicy ci odłożyli karabiny, — zbiegli oni w gęstwinę leśną. Posterunkowy począł ich ścigać i oddał strzał w powietrze, a drugi w kierunku jednego z owych osobników, jednak z powodu mroku chybił. Pościg dalszy za nimi nie dał żadnego wyniku. Zachodzi podejrzenie, że obaj osobnicy zajmują się klusownictwem.

Sport.

PILKARSTWO.

Cracovia—Pogoń. Spotkanie dwóch starych mistrzów Polski należeć będzie bez względu na największą atrakcję sportowej Lwowa najbliższej niedzieli. Cracovia jedździe do Lwowa w swym najsilniejszym składzie z Kalużą i Kozakiem na czele. Obecnie zaś znajduje się u szczytu formy czego najlepszym dowodem jest ostatnie jej zwycięstwo nad Ł. K. S. 8:0. — Pogoń doceniając należyte powyższe spotkanie i pomna ostatnich niepowodzeń jakie ją nawiedzają, wystąpi do tych zawodów wzmocniona w obronie i ataku, by za wszelką cenę uzyskać zwycięstwo i zrehabilitować się w oczach swych sympatyków, a temsamem odsunąć od siebie widmo spadku z ligi. — Należy zatem oczekiwać niezwykle pięknej, zaciętej i pełnej emocji walki. — Jako przedmecz odbędzie się zawody R. K. S. — Pogoń i B.

Zawody powyższe ściągają niewątpliwie na boisko Pogoni rekordową ilość publiczności, to też celem uniknięcia natłoku przy kasie należy wcześniej zaopatrzyć się w bilety wstępu w przedsprzedaży, która odbywa się od 29 bm. w aptece dr. Stenzla pl. Marjański 8 i firmie „Kino-fot“ pl. Marjański 7 (róg Kopernika).

Niedzielne mecze ligowe. W nadchodzącą niedzielę odbędą się następujące mecze ligowe: w Warszawie, Warszawianka—Polonia, w Katowicach Legia—I. F. C., we Lwowie Pogoń—Cracovia, w Krakowie Garbarnia—Wisła, a w Łodzi ŁKS—Czarni.

TENNIS.

Bracia Stolarowowie mistrzami Polski. W ostatnim dniu tenisowych mistrzostw Polski rozegrano finał gry podwójnej parów, w którym bracia Stolarowowie pokonali poznańską parę Warmiński—Tłoczyński 6:4 6:3 6:3.

Helena Wills mistrzynią USA. Mistrzostwo Ameryki w tenisie wygrała Wills bijąc w finale Watson 6:4 6:2.

LEKKA ATLETYKA.

Zagraniczne wyniki lekkoatletyczne. Wiedeń. W dziesięcioboju o mistrzostwo Austrii Wessely osiągnął 7328 pkt. Pięciobój kobiecy wygrała Singer, która w biegu 80 m płotki miała czas 12,8 sek. W kobiecym biegu 100 mtr Kolbaca miała 12,7, a w rzucie oszczepem Spitz 31,30.

Berlin. Anglik Harper pobił rekord światowy na 25 km osiągając czas 1:23:45,8. Montmiller (Ryga) był ósmy.

Londyn. Niemcy pokonały Anglię w meczu lekkoatletycznym 8:4. Program obejmował biegi sztafetowe, skoki i rzuty.

Sztokholm. Szwecja pokonała Norwegię w meczu lekkoatletycznym 117:87. Najlepszym wynikiem zawodów był rekord w biegu 110 m płotki — Wennstroem 14,4 sek.

Kopenhaga. Na zawodach w Kopenhadze Sturdy (USA) skoczył o tycze 405 cm, a murzyn Tolan przebiegł 100 m w 10,4 s.

Strassburg. W Strassburgu wyniki były następujące: dysk — Winter 46,17,800 m Martin 1:55,1500 m — Ladoumegue 4:00,4, 200 m — Cummings 22,2,400 m — Moulmes 49,2.

Czy przyjazd Nurmiego jest pewny? Fińska prasa sportowa podaje, jakoby start Nurmiego w Warszawie był już zapewniony. Nurni weźmie udział w biegu na 4 mile angielskie (6437 m) w dniu 8 września. Przedtem 2 i 4 września Nurni startować będzie w Rydze, a w dn. 10 września w Dorpacie.

Najbardziej zasłużone lekkoatletki. Polska kobieca reprezentacja lekkoatletyczna rozegrała ogółem 7 spotkań międzypaństwowych, z czego 4 w kraju (2 wygrane). Najwięcej razy startowały Konopacka 6, Schabińska i Kilosówna po 5, Orłowska i Jasna po 4. Najwięcej zwycięstw odniosły Konopacka i Walasiewiczówna po 7, Schabińska 3, Kilosówna, Jasna i Lonka — po 2.

Sekcja lekkoatletyczna ŁKS Pogoń urządza w dniach 7 i 8 września br. dziesięciobój o mistrzostwo okręgu. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat sekcji lekkoatletycznej codziennie między godz. 18—20 w lokalu klubowym przy ul. Rutowskiego 23 I p. Ostateczny termin zgłoszeń upływa dn. 4 września.

W dniu 8. września organizuje trójbój dla pań o mistrzostwo okręgu lwowskiego. W skład trójboju wchodzi następujące konkurencje: bieg 100 m, skok w wyż i rzut oszczepem. Nagrody w dyplomach stosownie do ilości zgłoszeń. Wpisowe od zawodniczek 1,50 zł. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat sekcji lekko-atletycznej codziennie między godz. 19—20 w lokalu klubowym przy ul. Rutowskiego 23 I p. Ostateczny termin zgłoszeń upływa dnia 5-go września br.

Sukcesy włoskich lekkoatletów w Hiszpanii. Na zawodach w Barcelonie włoscy lekkoatletcy osiągnęli szereg sukcesów, a mianowicie Toetti wygrał 100 m (11,2) i 200 m (22,5), Avernari 400 m (50 s) i 800 m (2:02), Carlini 110 m płotki w 16 sek, w dal — Torre 688, oszczep — Palmieri 53,98.

PLYWACTWO.

Kobiecy maraton pływacki w Ameryce. W kobiecym biegu pływackim na jeziorze

OGŁOSZENIA DO SPECJALNEGO NUMERU TARGOWEGO, KTÓRY WYJDZIE W ZNACZNIE POWIĘKSZONEJ OBJĘTOŚCI

W DNIU OTWARCIA IX. TARGÓW. WSCH.

PRZYJMUJE ADMINISTRACJA
„SŁOWA POLSKIEGO“
I WSZYSTKIE BIURA OGŁOSZEŃ

Ontario na przestrzeni 16.093 km pierwsze miejsce zdobyła słynna Marta Norelius. Mistrzostwa Polski w waterpolo. Mistrzostwa Polski w waterpolo rozegrane będą w Cieszynie w dniach 30. 8. i 1. 9. Stają

mistrzowie wszystkich okręgów. Długodystansowe pływackie mistrzostwo Polski. W Poznaniu w nadchodzącą niedzielę rozegrany zostanie bieg pływacki 5 km o długodystansowe mistrzostwo Polski.

Ze świata filmów.

Płoteczki z za kulis polskiego ekranu. Naizagorzalsi zwolennicy naturalności już dawno skapitulowali, nie tylko godząc się na używanie przez piękną połowę rodzaju ludzkiego karminu i pudru ołówka do brwi itp., ale zacy na ich razić fakt, że któraś z pań nie używa tych dodatków, podkreślających jej urodę.

Otóż sprawczynią takiego faktu jest... trudnoby naprawdę zgadnąć — jedna z naszych artystek, wschodząca gwiazda filmowa, świetna odtwórczyni jednej z głównych ról w filmie pt.: „Pod banderą miłości“. Artystka, nie używająca kosmetyków — brzmi to wprost horrendalnie, nieprawdopodobnie. A jednak tak jest: Jaga Boryta odważa się uśmiechać naturalnie różowemi, wspaniale wykrojonymi usteczkami, nie zacierając ani pudrem, ani różem swych wyrazistych, prawdziwych rysów twarzy, a kiedy się gniewa, ściąga zupełnie nie poczerwione, własną czarnością ciemne brwi nad bystro, przenikliwie patrzącymi oczyma.

Nieznane rekordy. Szpalty pism sportowych i specjalne działy pism codziennych notują skrzętnie każdy osiągnięty rekord w tej, lub innej dziedzinie sportu. Nieznane nazwiska nabiera ją światowej sławy, stała się sztamdarem, dusza.

Ale obok tych, którym słusznie poświęca się tyle uwagi, jako przodownikom nowego, zdrowego i energicznego pokolenia, istnieje gromadka, ba nawet wcale pokaźna gromada rekordzistów, o których sprawozdawcy sportowi nie piszą.

Tymi nieznanymi rekordzistami są częstokroć artyści filmowi. Od współczesnego artysty filmowego wymaga się wprost niezwykle wyrobienia sportowego. Dokonują też onj „niejednokrotnie wyczynów, których im może pozazdrościć niejeden uwieczniony laurami „as“ sportowy. Szczególnie w Polsce gdzie dziedzią zdjęć „karkolomnych“ nie rozporządza tak rozpo-

wszechnionemi w Ameryce przyrządami pomocniczymi, zapewniającymi bezpieczeństwo, lub ułatwiającymi pracę artyście — każde zdjęcie „karkolomne“ zmusza do takich „wyczynów“.

Niedawno podczas nakręcania filmu pod reżyserją M. Waszyńskiego pt. „Pod banderą miłości“ zaprodukował swą wysoką klasę sportową jeden z najwybitniejszych artystów filmowych — Zbyszek Sawan. Otóż bez ćwiczeń próbnych zdołał się wznieść na najwyższą maszt (34 metry wysokości!) z szybkością, uznaną przez świetnie wyćwiczonych kadetów szkoły morskiej — za rekordową.

Niezwykłego też wyćwiczenia mięśni i opanowania nerwów wymagał czterokrotnie wykonywany przez tego artystę skok z motorówki do motorówki w pełnym ich biegu podczas gwałtownej fali na Bałtyku, i to tak gwałtownej, że operator Vlasssek musiał być przywiązany, a reżyser Waszyński uległ nieprzewidzianej kąpieli.

To jest tylko przykład jeden z wielu. Warto jednak, by sprawozdawcy sportowi i na te ujawnioną w filmie dziedzinę sportu spojrzeć zechcieli i zajęli się bliżej rekordami artystów filmowych.

Zareczyny Clary Bow. Rudowłosa gwiazda Paramountu, Clara Bow, najpopularniejsza z aktorek filmowych Ameryki, zareczyla się niedawno ze znanym śpiewakiem i artystą rewiowym Harry Richmanem. Richman jest posiadaczem jednego z najwytowniejszych i najpopularniejszych klubów nocnych w Nowym Jorku i zarobki jego dochodzą do 25.000 dolarów tygodniowo. Większa część jego dochodów pochodzi z kolosalnej gaży, jaką pobiera w teatrze George'a Withe'a „Skandal“. Poza tem uchodzi za najpiękniejszego mężczyznę w Nowym Jorku. Clara Bow i Harry Richman ukończyli niedawno pracę nad jednym z dźwiękowych filmów Paramountu

==□==

Wiadomości radjofoniczne.

Spór o radio. Holenderskie stacje iskrowe Hizen i Hilversum obsługują: pierwsza — katolickie i ewangelickie radio - organizacje, druga zaś — socjalistyczny związek radio - słuchaczy VARA i bezpartyjny związek radio - słuchaczy AVRO. Pomiędzy tymi dwoma związkami toczą się obecnie zapamiętałe spory o wyłączne użytkowanie stacji Hilversum dla własnych celów. Zorientowawszy się w przeważających wpływach socjalistów, AVRO zrezygnowało ostatnimi czasy z eksploatacji wyżej wymienio-

być może, zwiastunem wyłaniającej się z teraźniejszości bajecznej epoki, w której państwa wymieniać będą między sobą energię mechaniczną, jak towar, lub też całokształt naturalnych źródeł energii, jako to siły wiatrów, wospadów, prądów wód i odpywów morza etc., stanie się dobrem międzynarodowym, częściowo przydzielanym temu lub innemu krajowi na odległość tysięcy kilometrów, z jednej półkuli ziemskiej na drugą.

Nieradjofońiczna kraina. Na całej bodaj kuli ziemskiej — krajem najbardziej upośledzonym pod względem radjowego odbioru jest Guatemala. Dotychczas nikt nie zdołał ustalić, czy temu winien klimat, góry, czy jakiś inny, niowykryty jeszcze przez naukę, czynnik lokalny, faktem jest że od kwietnia do sierpnia najbardziej udoskonalone aparaty odbiorcze w Guatemali uparcie milczą. We wrześniu i październiku coś się zmienia i ucho radiosłuchacza zaczyna rozróżniać w eterze słabe głosy, wzmagające się stopniowo od listopada aż do końca lutego. W marcu znów następuje przełom i odbiór staje się coraz cichszy, aż wreszcie z początkiem kwietnia — nastaje zupełna cisza.

Radjofon.

Piątek, 30 sierpnia.

Warszawa (1411). Godz. 12.05 i 16.30 Muzyka płyt gramofonowych. — 18: Koncert orkiestry mandolinistów. — 20.30: Koncert symfoniczny z Filharmonii warszawskiej.

Kraków (312). Godz. 16: „Dzieci, które sprawiają trudności w wychowaniu“ wygl. wiz. dr. Ziennowicz. — 17.25: „Jak grano i śpiewano w dawnej Polsce“ — wygl. dr. J. Reiss.

Poznań (334). Godz. 18: Koncert popołudniowy. — 20.05: „Wycieczka na Czarnohorę“, wygl. T. Szantroch. — 22.45: Muzyka taneczna z winiarni „Carlton“.

Katowice (408). Godz. 19.20: Koncert M. Gawła (harmonijki ustne).

Wilno (385). Godz. 18: Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni Sztralla. — 19.25: Audycja wesoła. — 20.05: „Regionalne pieśni francuskie“ wyk. S. Konter. — 22.45: Spacer detektorowy po Europie.

Stuttgart (360). Godz. 20: Koncert symfoniczny.

Lipsk (259). Godz. 20.30: Koncert symfoniczny.

Sobota, 31 sierpnia.

Warszawa (1411). Godz. 12.05 i 16.30: Muzyka płyt gramofonowych. — 18: Słuchowisko dla dzieci. — 20.30: Koncert wieczorny z Doliny szwajcarskiej. 22.45: Muzyka taneczna z „Oazy“.

Kraków (312). Godz. 20.05: „Przeгляд polityki zagranicznej ubiegłego tygodnia“ wygl. dr. J. Regula.

Poznań (334). Godz. 17.25: „Nazwy geograficzne polskie“ wygl. dr. A. Kleczkowski. — 19.20: Interludium muzyczne w wykonaniu klubu mandolinistów. — 20.05: Wieczór autorski T. Szantrocha. — 24: Koncert nocny firmy Philips.

Katowice (408). Godz. 19.20: „Idzie żołnierz borem, lasem“.

Wilno (385). Godz. 12.05: Poranek muzyczny. — 19.20: Felieton aktualny.

Praga. Godz. 19.20. „Nimfa“ — opera Dworzaka.

Bratislava (279). Godz. 18.10: Koncert skrzypcowy Hildy Ringowej.

Londyn (356). Godz. 20: Koncert symfoniczny.

Budapeszt (550). Godz. 22.05: Koncert kapeli cygańskiej.

Stambuł (1200). Godz. 18.30: Muzyka turecka. — 21.25: Koncert orkiestry cygańskiej.

Wiedeń (516). Godz. 19: Koncert kameralny.

Langenberg (473). Godz. 20: Wesoły wieczór.

Frankfurt (390). Godz. 19.30: „Siła przeznaczenia“ opera Verd'ego.

ŻYCIĘ GOSPODARCZE.

Przyszłość londyńskiego rynku pieniężnego.

(Korespondencja z Londynu).

Podniesienie amerykańskiego redyskonta z 5 na 6 proc. znalazło City angielską zupełnie nieprzygotowaną. Niedawno powrócił z Nowego Jorku do Londynu p. Montague Norman, gubernator Banku Angielskiego, wioząc ładunek kredytów dolarowych i już zdawało się, że wszelkie niebezpieczeństwo minęło. Zatrzymano dopływ złota, rynek pieniężny odrazu znalazł potrzebne środki i ruch na giełdzie ożywił się. Oświadczenia banku o wyniku amerykańskiej podróży Normana mogły uspokoić nawet najgorszych pesymistów. I rzeczywiście już rozpoczął się powrotny przypływ złota do rezerwy i Bank mógł zabezpieczyć dla siebie większą część złota, znajdującą się na rynku. Ponieważ w najbliższych dniach prócz Ameryki Południowej i Południowa Afryka miała przysłać złoto do Londynu, przyszłość zdawała się kształtować różowo. Niebawem jednak rynek wykazał znów poprzednie napięcie i nastrój ten wyprzedzający, przewidujący niebezpieczeństwo, panuje w City, z małemi przerwami do połowy czerwca.

Na ogół oczekiwano podwyższenia angielskiej raty bankowej, co było powodem depresji na rynku. Nastrój ten był tak silny, że kierownictwo banku uznało za stosowne wydać ponowne oświadczenie, w którym zawiadamia się rynek, że podwyższenie dyskonta amerykańskiego nie musi konieczne pociągać za sobą podwyższenia raty bankowej w Londynie. Według tego oświadczenia uchwała Federal Reserve Board miałaby tylko lokalne znaczenie. Tym sposobem udało się narazie uspokoić rynek. Tu i ówdzie wyrażano opinię, że z powodu podwyższenia raty bankowej w Nowym Jorku zmniejszy się tam spekulacja, co znowu zwolni więcej płynnej gotówki dla Europy. Istotnie zauważono w pierwszych dniach lekką tendencję wzrostową i likwidacyjną u wszystkich spekulacyjnych papierów giełdowych. Przypuszczano, że ruch ten okaże się trwałym.

Niepoślednią rolę w uspokoiniu odegrał sposób oświadczenia Banku Angielskiego. Bank ten tylko w najrzadszych wypadkach wchodzi w bezpośredni kontakt z rynkiem pieniężnym. Z reguły między bankiem a publicznością pośredniczą brokerzy. Prasa z uznaniem wyrażała się o zachowaniu się Banku w tym wypadku, i zażądała, by takie bezpośrednie interwencje zdarzały się częściej.

Jeżeli jednak bliżej zbadać przyszłe możliwości, otrzyma się bynajmniej nie optymistyczny obraz położenia. Zniżka na giełdzie nowojorskiej jest już dziś zatrzymana, i istnieje dość powożów do przypuszczenia, że niebawem osiągnie ona znów cyfry rekordowe. Prywatna stopa dyskonta wynosiła już przed wyższą ponad 6 i prawdopodobnie i nadal nie zmieni się pod wpływem oficjalnych interwencji.

Handel amerykański w r. 1929 zbliża się do nowego rekordu, a banki są silnie zainteresowane w podtrzymaniu talij spekulacji w Nowym Jorku. Oczekiwana ulga na nowojorskim rynku pieniężnym nie nadejdzie i pieniądze amerykańskie, przynajmniej jeżeli chodzi o najbliższe tygodnie, nie będą zwolnione. Nie wiele już brakuje, by interesy pieniężne, polegające na wysyśle gotówki do Nowego Jorku znów okazały się zyskownymi. W tym wypadku zaś trudno będzie powstrzymać eksport złota z Londynu do Nowego Jorku, chociażby to było nie na rzecz samych Stanów Zjednoczonych. Znamienne są pierwsze eksporty do Nowego Jorku w ubiegłym tygodniu.

Drugim powodem podwyższenia amerykańskiego redyskonta było przygotowanie rynku pieniężnego na finansowa-

nie eksportu zboża, który ma się rozpocząć z końcem sierpnia i trwa z reguły do końca listopada. To jest punkt, który należy zbadać, chcąc stwierdzić jakie istnieją widoki dla londyńskiego rynku złota, a w związku z tem dla całego rynku europejskiego.

Europejski importer płaci swe ładunki zbożowe weksłami dolarowymi, nabywanymi na rynku londyńskim. Eksporter amerykański, który weksel otrzymuje, dyskontuje go w bankach, należących do Federal Reserve Banks. Jasnym jest, że przez podwyżkę redyskonta ciężar zwiększonych stawek bankowych spadnie na słabszego finansowo producenta. Stąd zarzut, podnoszony przez koła rolnicze przeciw kierownictwu Federal Reserve Banks i przeciw podwyższeniu redyskonta. — Trudności, jakie powstały dla farmera amerykańskiego z powodu podwyżki stawki bankowej, nie zmniejszają jednak popytu na weksle dolarowe w Londynie. Kompleks zagadnień, dotyczących przyszłości rynku londyńskiego, sprowadza się zatem do tego, czy londyński rynek pieniężny będzie mógł, przy pomocy kredytów nowojorskich, uzyskanych właśnie przez Montaguea, zaspokoić popyt dolarowy czy nie.

Jeżeli te nowe kredyty w dostatecznym stopniu zaopatrzą rynek londyń-

Sprzedż na raty.

Sprzedż na raty obejmuje coraz szersze kręgi społeczeństwa. Gdy przed wojną ograniczała się ona do pewnych przedmiotów domowego sprzętu, obecnie niema prawie dziedzin, gdzieby sprzedaż na raty nie zyskała prawa obywatelstwa. Dotychczas jeszcze toczy się dyskusja nad pożytkiem i szkodą wynikającą ze sprzedaży na raty, życie jednak jest silniejsze i nie liczy się z wywodami teoretycznymi, ani z ankietami w tej sprawie ogłoszonymi. Sprzedż na raty rozwija się szczególnie w miejscach większych skupień ludności, a więc w miastach i przeważnie wśród klasy pracującej. W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej wzrastający powojnie dobrobyt wpłynął korzystnie na rozwój transakcji ratałnych. We dług obliczeń najpotężniejszej na świecie Izby handlowej w Waszyngtonie (Chamber of commerce of the United States) ogólna suma będących w toku zobowiązań, pochodzących ze sprzedaży na raty, dosięga 3 miliardów dolarów. Niebawym rozkwit, przemysł samochodowy również zawdzięcza sprzedaż na raty. Mówia o tem cyfry, przytoczone przez „National automobile chambre of commerce”. Produkcja samochodów w Stanach i Kanadzie wynosiła w r. 1900 zaledwie 8000 wozów, w r. 1926 natomiast dosięgła ona imponującej liczby 22,342,457. W przemyśle samochodowym światowym, Stany zajmują prowadzące miejsce, które w procentowym stosunku wynosi 84 proc. na ogólną ilość wyprodukowanych wozów. Choć i w Ameryce podnoszą się głosy przeciwko sprzedaży na raty, są to jednak głosy odosobnione, a jeden z najwybitniejszych ekonomistów tamtejszych prof. Seligman w cennej swej pracy dotyczącej tej materii pt. „The economic of instalment selling” twierdzi, że sprzedaż na raty i jej finansowanie jest „life of business” i the most interesting phases of recent economic development.

Rozwój wprawdzie sprzedaży na raty, lecz w tem tempie daje się zauważyć także w Niemczech i innych krajach Europy środkowej. Obecnie w wielkich miastach, jak w Berlinie i Wiedniu, korzystają z nabywania w tym trybie miliony mieszkańców. Choć tamtejsze prawodawstwa starają się zabezpieczyć sprzedawców od nadużyć ze strony kupujących na raty, wprowadzając zastrzeżenie co do pra-

ski w dewizy dolarowe, wówczas będzie można uniknąć nagłej zamiany weksli sterlingowych na dolarowe; wówczas byłaby też nadzieja, że sterling będzie dość silny, by utrzymać kurs dolara powyżej punktu eksportu złota. Wówczas istniałaby też możliwość przezwyciężenia przez Bank Angielski napięcia jesienno, bez uciekania się do podwyżki raty bankowej, wynoszącej 5 i pół proc. Nie jest to jednak prawdopodobne. Obecnie wprawdzie nie można zasięgnąć wyczerpujących informacji ani co do rozmiarów kredytów, jakimi rozporządza rynek londyński, ani co do oczekiwanego popytu na dolary, należy jednak przyjąć, że kredyty rozporządzalne nie okazały się wystarczającymi.

Prawdopodobnie jeszcze niejednokrotnie znajdzie potrzeba zamiany kont sterlingowych na dolarowe dla sfinansowania europejskiego importu zbożowego. Należy zaznaczyć, że zboże jest tylko głównym przedmiotem w całej dużej grupie surowców i produktów fabrycznych, jakie zazwyczaj w jesieni kontynent europejski sprowadza z Ameryki i płaci za pośrednictwem Londynu. Najmniejsza zmiana na korzyść sterlinga jednak wywoła podwyższenie angielskiej raty bankowej. E. N.

==□==

wa własności odnośnie do sprzedanego przedmiotu do czasu spłaty wszystkich rat, to jednak nadużycia zaufania mnożą się coraz bardziej, wprowadzając dezorientację w tej dziedzinie gospodarki społecznej. Nadużycia najczęściej idą w tym kierunku, że nabywca przedmiotów na raty wpłaca nieznaczną sumę, dochodzącą najwyżej do 20 proc. wartości przedmiotu, a po wejściu w jego posiadanie sprzedaje go za pół darmo osobom trzecim, nie poczuwając się do obowiązku płacenia rat. W wypadkach tych sady stosują surowe kary za nadużycie zaufania, jak przy oszustwie, nie powstrzymuje to jednak nieuczciwych nabywców od nielegalnego postępowania.

Z tego względu w Berlinie początkowo utworzono związek sprzedawców na raty, pod nazwą „Schufa” (Schutzverband der Absatzfinanzierung), a za jego przykładem w Wiedniu. Związki te mają na celu obronę przed nieuczciwymi i niewypłacalnymi nabywcami. Prowadzą one ewidencję wszystkich dokonanych transakcji na raty, oraz kontrolę kupujących. Z materiałów zebranych przez związki, korzystają wszyscy członkowie związku. Niesummienni i niewypłacalni nabywcy wciągani są na specjalną listę, co w znacznej mierze chroni przed nadużywaniem zaufania sprzedawców, gdyż mogą oni w razie otrzymania złych referencji powstrzymać transakcję. Działalność tych związków może też zabezpieczyć od strat, kiedy nabywca, przeoceniając swą siłę kupczą zadłuża się w różnorodnych przedsiębiorstwach w mniemaniu, że inni sprzedawcy nie posiadają danych o jego stanie zadłużenia. Prowadzenie wywiadów przez taki związek jest skuteczniejsze niż zwracanie się o informacje co do zdolności kredytowej klienta do biur zajmujących się specjalnie wywiadem finansowym, a to choćby dlatego, że nabywcy rekrutują się przeważnie ze środowiska pracującej inteligencji, co do której zbieranie informacji w stanie majątkowym połączone jest z trudnościami. Związek również stawia sobie za zadanie obronę prawną sprzedawców przez wspólną organizację.

Materiał zebrany przez związki posłużyć może również za podstawę do racjonalnego finansowania sprzedaży na raty i wprowadzenia ubezpieczenia kredytów. Instytucje finansowe nie mogą pozostać obojętne na wzrost

jący prąd w kierunku sprzedaży ratałnych. Racjonalne finansowanie wpłynie niezawodnie na potaniecie samych przedmiotów tym trybem sprzedawanych. Przy sprzedażach bowiem na raty w społeczeństwach o słabej strukturze finansowej, jak np. u nas, uda się ta droga uniknąć pobierania nadmiernych cen w obawie przed grożącym ryzykiem związaniem z niewypłacalnością nabywców.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej finansowanie sprzedaży na raty choć jest znacznie łatwiejsze nie jest jednak jednolite. W kierunku ujednolicenia warunków czynione są wysiłki. Za najracjonalniejszy uznano tryb postępowania przyjęty przez bank Stanu Luizyjanii, opublikowany w numerze listopadowym r. p. „The American Bankers Association Journal”. Przy kupnie przedmiotów na raty zawierana jest umowa. Zależnie od rodzaju towaru i terminu spłat wnoszone jest gotowizną od 10 do 25 proc. wartości przedmiotu, przyczem im dłuższy termin, tem pierwsza rata jest większa. Na pozostałą sumę wydawaną są weksle przez kupującego. Sprzedawca wraz z żyrem swym odstepuje weksle bankowi. Poza temi weksłami przedstawia bankowi swoje, na zabezpieczenie wpłat regularnych akcepty, które wydawane są franco sprzedawcy po zapłacie przez klienta weksli na zabezpieczenie zapłaty rat. Jest to czynione bankowi ze względu na ułatwienie bankowi dalszego redyskonta i otrzymanie płynnych funduszy. W ten sposób sprzedaż zawarta na raty jest niezwłocznie finansowana, co umożliwia bankowi popieranie samej produkcji.

U nas również sprawa sprzedaży na raty jest przedmiotem intensywnego badania przez organizacje kupieckie, co winno umożliwić przejście do racjonalnego postawienia sprawy i ułatwienia finansowania. Nie sprzedaż na raty jest złem, ale nieregulowane w tym względzie stosunki faktyczne i prawne.

Józef Kaczkowski

Kronika gospodarcza.

— Z międzynarodowego rynku cukrowego. W ubiegłym tygodniu zaznaczyła się na rynku cukrowym wyraźna tendencja spokojna. Ponieważ nie było żadnej podniety z zewnątrz ceny wykazywały tendencję zniżkową w związku z ograniczonym popytem na cukier surowy i rafinowany.

Z początkiem ubiegłego tygodnia, rynek nowojorski wykazywał tendencję mocną, ponieważ sprzedający nie byli skłonni od dawać towaru niżej 2 i jedna osma centa amerykańskiego za lb. Rafinerie zachowały jednak dużą rezerwę nabywając w sporadycznych wypadkach mniejsze pozycje. Jakkolwiek później sprzedawcy obniżyli notowania cukru kubańskiego na 2 i jedna szesnasta centa do transakcji nie doszło. Dopiero po obniżeniu ceny do 2 centów c/c i fob sprzedaż około 15,000 ton cukru kubańskiego i hiszpańskiego rafinerjom. Przy tej cenie podaż przewyższała popyt i nabywcy okazali zainteresowanie tylko dla cukru na określony termin.

Na angielskim rynku cukru surowego tendencja wyjątkowo spokojna. Mimo niskiej podażi ceny wykazały w dalszym ciągu tendencję zniżkową wobec zupełnego braku zainteresowania ze strony nabywców. Ograniczono się do nielicznych transakcji cukrem peruwiańskim.

Były indyjski sekretarz stanu w pierwszym rządzie Labour Party zamianowany został przewodniczącym misji, która ma zbadać stosunki przemysłu cukrowego na wyspach Zachodnio Indyjskich i w British Guiana. Wspomniana delegacja ma się prze dewszystkiem zająć zbadaniem środków, które mogłyby przyczynić się do zwalczania konkurencji zagranicznej.

Wiadomości z poszczególnych krajów europejskich są naogół korzystne, tak, że na leży się spodziewać pomyślnych zbiorów buraka.

— Prywatny ruch budowlany w pierwszym kwartale rb. W miastach liczących powyżej 50,000 mieszkańców rozpoczęto w pierwszym kwartale rb. budowę nowych 180 domów, w szum 100 mieszkalnych, przyczem na Lwów przypada 67 domów, na Poznań 33, na Bydgoszcz 30, na Wilno 14, na Warszawę i Łódź po 11, na Sopot 5, na Kraków 4, na Królewską Hute i na Lublin po 2 wreszcie na Białej

złotki i dom. W tymże czasie zakończono budowę 266 nowych budynków, w czem 150 mieszkalnych, przyczem na Poznań przypada 100 budynków, na Lwów 47, na Kraków 27, na Bydgoszcz 21, na Lublin i Wilno po 14, na Warszawę 11, na Cześćsłuchową 10, na Łódź 9, na Białystok 6, na Królewską Hutę 4, wreszcie na Sosnowiec 3 domy. W ten sposób znaczny ruch budowlany przejawiał się w pierwszym kwartale br. w Poznaniu, Lwowie, Bydgoszczy i Krakowie, zaś minimalny w Warszawie i Łodzi, które pozostają pod tym względem w tyle nawet za Wilnem.

Giełdy.

GIĘLDA LWOWSKA.

Lwów, 29 sierpnia.

Dolar w obrotach prywatnych zł. 8.87—do 8.87 i pół. Podaż walut i dewiz przewyższa zapotrzebowanie.

Giełda dewizowa nieczynna.

Na Giełdzie akcyjnej cokolwiek żywiej. Lekkie zainteresowanie dolarówką (spadła w cenie), pożyczką inwestycyjną i Bankiem Polskim. Z akcji przemysłowych notowano Gazolinę 24 i Gazy Wschodnie 21.

W grupie akcji bankowych płacono za dawno nienotowany Bank Polski zł. 164. Z papierów państwowych obniżyła się dolarówka na 61.50, za premiówkę płacono zł. 118.25, 118.

Uspokojenie nieco mocniejsze.

Z GIĘLDY WARSZAWSKIEJ.

Warszawa, 29 sierpnia. (Tel. wł.) Słabsze dewizy na Szwajcarię i Londyn. Ogólne obroty małe. Dolar gotówkowy w obrotach pozagiełdowych 8.881.

Rubel złoty 4.63.

Dla akcji tendencja przeważnie mocniejsza.

GIĘLDA NOWOJORSKA.

Warszawa, 29 sierpnia. (Tel. wł.) Londyn 4.84 i dwadzieścia pięć trzydziestych drugich, Paryż 3.91 i trzy ósme, Bruksela 13.91, Rzym 5.28, Madryt 14.71, Berno 19.25, Berlin 23.81 i pięć ósmych.

NOTOWANIA ZŁOTEGO ZA GRANICĄ.

Warszawa, 29 sierpnia. (Tel. wł.) Londyn 43.23, Berlin 46.87 i pół—47.27 i pół, Berlin (wyplaty na Warszawę) 46.97 i pół—47.17 i pół, Gdańsk 57.87—57.93, Gdańsk (wyplaty na Warszawę) 57.75—57.90, Wiedeń (czeki) 79.45—79.73, Zurych 58.27 i pół, Praga 377.37 i pół—379.87 i pół.

Notowania lwowskiej giełdy zbożowej.

Lwów, dnia 29 sierpnia

za 100 kg. loco stacja nadawania (paritas 200 km.)	złoty	
	od	do
pszenica dworska ex 1928	40:50	41:50
żyto ex 1928	23:50	24:—
jęczmień browarowy przemiatowy pastawny	20:—	21:—
owies małop. ex 1928	19:50	20:—
kukurudza	26:50	27:50
ziemiaki przemysł. fasola biała	—	—
„ kolorowa	—	—
„ krasa	—	—
groch 1/2, Victoria	45:—	50:—
„ polny	32:—	35:—
bobik	—	—
wyka czarna	—	—
„ szara	—	—
siano słodkie pras.	7:—	8:—
słoma prasowana	4:—	5:—
hreczka	29:—	30:—
lin	64:—	66:—
lubin niebieski	—	—
rzepak ozimy ex 1929	62:—	63:50
otruby żytnie	15:—	15:50
„ pszenne	16:—	16:50
kasza nreczana 50%, pol.	57:75	59:75
„ jaglana	—	—
„ jęczmienna	40:—	41:—
pećkak	38:—	39:—
proso kraj.	—	—
makuchy imane	—	—
mak niebieski	135:—	145:—
„ alwy	115:—	125:—
konieczyna czerw. natur.	—	—

za 100 kg. loco wagoni Lwów	od	do
pszenica dworska ex 1928	43:—	44:—
żyto ex 1928	26:—	26:50
jęczmień przemiat.	22:25	23:25
owies małop. ex 1928	22:—	22:50
mąka pszenna b5 1/2	74:—	75:—
„ żytnia 70%	—	44:—
otruby żytnie	15:50	16:—
„ pszenne	16:50	17:—

Na Giełdzie transakcje w wyce i konicy nie białej, pozatem zastój w obrotach giełdowych i pozagiełdowych. Pszenica, żyto, jęczmień i hreczka spadły w cenie. Tendencja zniżkowa utrzymuje się nadal, uspokojenie słabe.

Dziwy kawiarniane Berlina.

Do kawiarni nie idzie się pocić, —być kawę, by spożyć kilka ciast, czy utopić nieznośny upał w porcji lodów. Jest to dodatek naszego pobytu w „Szkockiej” czy innej „Esplanadzie”, dodatek sine qua non, ale nie „to właśnie” co nas ciągnie w piogi tych lokali. Wabik kawiarniany jest jak duch zmarłego dziadka: wiadomo, że straszny, więc istnieje, ale jak wygląda — diabli wiedzą. Pani X. ogaduje z przyjaciółką bieżące nowości, pan Y czeka na umówione spotkanie a radca Z, wyemigrowawszy z hałasów domowych, rozkoszuje się cygaretem i „czarną”. Kawiarnia jednoczy ludzi, skupia ich przy rozrzuconej szachownicy stolików, konkuruje z ogniskiem rodzinnym, tworząc milieu z muzyką, gazetami, znajomymi i nieznanymi, stałymi bywalcami, nastrojem lub wesołym gwarem, no i wreszcie z... kawą, od której bierze swą starą a tradycyjną nazwę. Sielankę kawiarnianą psuje czarna chmurka: lokalów, dużo, więc klientela może zawieść i poprosić nie przyjść. Wymyślają więc właściciele najdziwniejsze atrakcje, sadzą się na przeróżne pomysły, byle uderzyć w strunę wygody czy ciekawości człowieka.

Szczególną inwencję pod tym względem okazują właściciele „kaffeehausów” berlińskich. Np. w jednej z kawiarni tego miasta są ruchome schody, wywożące gości do góry, na piętro, gdzie znajduje się lokal i zwożące na dół. Całe rzesze dorosłych z dziecinna radością „wożą” się tam i z powrotem aż zmęczeni i znużeni opadają przy stolikach w sali, na piętrze. Inna znów kawiarnia jest połączona z fryzjerna. Sledzi się przy kawie, z gazetą w ręku, wśród dźwięków dobrego jazzu handa, potem, gdy portier wywoła odpowiedni numer kolejki czekania, idzie

się na golenie czy ondulację, poczem — znów do stolika! Jeszcze inny przed siębiorca licząc się z zasadą: apetyt przy jedzeniu a chęć do kupienia przy oglądaniu się rodzi, obwiesił lokal obrazami i przedmiotami sztuki, którymi odrazu handluje. I rzecz dziwna: nie-jeden, co wszedł na „małe śmietankowe” wychodzi z „olejnym, oryginalnym” pod pachą. W zachodniej dzielnicy miasta jest lokal, w którym goście przy kawie podają atrament i pióro. Jest to bowiem „kawiarnia pisania listów”. Panuje w niej martwa cisza, kelnerzy „snują się bezgłośnie jak duchy i tylko przy akompaniamencie skrzypu piór studenci i podlotki, „niebieskie ptaki” i bezdomni poeci — piszą listy, spokojni, nie podglądani, bez przeszkody w myślach i czynach. — Wielcy ludzie do małych interesów, dziennikarze bez redakcji i jeszcze nie wzeszłe gwiazdy literatury gromadzą się znów w innej knajpce, w której przy każdym stoliku znajduje się maszyna do pisania. Kawa stygnie a przy szle Fordy i Dekobry kłapia na „Remingtonach” powieści, oferty i projekty. W innej znów kawiarni załatwia się „tekstylne” interesy. W pewnej knajpce schodzą się pozhawieni pracy aktorzy teatrów, varietes, tingl-tangłów i wytwórni filmowych. Przy cieniutkiej „białej” padają przekleństwa na dyrektorów, reżyserów, agentów, na psią dolę bezrobotnego aktora.

Nakoniec jeszcze jedna osobliwa jaskinia. Wygląda jak giełda. Goście nie tyle siedzą, ile leżą między stolikami, zaglądają nieznanym, bez żenady przez ramie, toczą ożywione dysputy. Coraz ktoś dobywa z kieszeni małą książeczkę i z dumą pokazuje drugim jej zawartość. To filateliści.

□=□

Wnętrze ziemi

Na zebraniu przyrodników amerykańskich w Nowym Jorku słynny geolog Reginald Daly miał odczyt o ostatnich badaniach, dotyczących wnętrza ziemi.

Referat profesora Daly wywołał ożywioną polemikę na jeżdżąc, gdyż przeciwstawił się utartym już i przyjętym przez wszystkich poglądom o łożysku wnętrza ziemi.

Zdaniem prelegenta, prawie połowa wnętrza kuli ziemskiej wypełniona jest lawą w stanie płynnym, która ciągnie się od wnętrza ziemi ku jej powierzchni na przestrzeni 3500 klm.

Temperatura tego jądra wynosi 50 tys. st. C., czyli, że jest dziesięć razy wyższa od temperatury powierzchni słońca.

Zazwyczaj geologowie obliczają, że tak zwany stopień geotermiczny czyli przestrzeń, na jaką trzeba zejść w głąb ziemi, aby napotkać temperaturę o jeden stopień wyższą, równa się 30 metrom.

Według takiego obliczenia, przypuszczają przytem, że promień ziemi równa się 6380 klm., trzeba by było określić panującą we wnętrzu temperaturę na

180.000 stopni.

Ale profesor Daly uważa, że geotermiczny stopień niezawsze równa się 30 mtr. i że w miarę przybliżania się do centrum ziemi stopień ten powiększa się.

Kora powierzchni kuli ziemskiej, która się składa z granitu, bazaltu i różnych metali, ma grubość 100 klm. Jest to więc zupełnie nieznaczająca skorupa, jeżeli weźmiemy pod uwagę monstrualne morze ognia, szalejące wewnątrz ziemi, pod nią.

Prof. Daly stanowczo zbija obie hipotezy, jakie dotychczas stawiano w odniesieniu do składu i formy jądra kuli ziemskiej. Według jednej hipotezy — jądro to składa się z bardzo ciężkich metali, które zachowują stan twardej, dzięki kolosalnemu ciśnieniu, wywieranemu na nie. Według drugiej hipotezy — w centrum ziemi zgromadzone są straszliwe ilości płonących gazów.

Według profesora Daly, rozpalone jądro ziemi składa się z formacji, przypominających roztopione szkło

□=□

Rozmaitości.

+ We wszystkich miastach i wsiach włoskich baseny pływackie. W ostatnich dniach Wielka Rada Faszystowska wydała nakaz, by w całych Włoszech, we wszystkich miastach, miasteczkach, wsiach i większych fabrykach zbudowano baseny pływackie. Sekretarz partii faszystowskiej wysłał natychmiast rozkazy pisemne do kierowników prowincjonalnych związków sportowych, by dopełniali wykonania tego rozkazu jak najszybciej.

+ 3.500.000 dolarów za rozwód. Że rozwód jest w Stanach Zjednoczonych zgola niezwykłym interesem o tem

najlepiej świadczą wysokie kwoty odszkodowań, jakie na mocy wyroków sądów muszą płacić ci z pośród Yankeesów, którym z tych, czy innych względów własna żona wydała się, nieodpowiednią. Ostatnio n. p. znany miliardier „król żelatyny” O. F. Woodward po długim procesie uzyskał rozwód ze swą żoną, musiał jej zapłacić jednak dwa miliony dolarów odszkodowania, a oprócz tego po 750 tysięcy dolarów, za każde z dwojga jej dzieci, razem więc rozwód kosztował „króla żelatyny” weale okragła sumka 3 i pół miliona dolarów

Z ZEMSTY OSOBISTEJ CHCIAŁ SPALIĆ DOM KOOPERATYWY.

Złoczów. (Tel. wł.). W Czyszkach, w tutejszym powiecie, gospodarz tamtejszy, Ilko Repa podpalił onegdaj swoją stodołę w tym zamiarze, aby pożar przeniósł się na sąsiedni dom, w którym mieści się miejscowa kooperatywa. Ponieważ dom ten wybudowany został przed kilku laty na gruncie, zakupionym od Repy, a ten żałuje obecnie, iż pozbył się tego gruntu, przeto obecnie chciał spalić dom kooperatywy w nadziei, że dawny swój grunt odkupi. Repa został aresztowany i odstawiony do sądu grodzkiego w Oleksku.

OGŁOSZENIA

Każdy numer dowodowy liczy się 20 groszy.

KUPNO I SPRZEDAŻ

12 groszy za wyraz

KUPUJE I SPRZEDAJE

PARCELE budowlane, wille, kamienice, folwarki, majątki ziemskie, lasy, oraz poszukuje dzierżaw majątków 7378

BIURO DRA JANA DZIURZYŃSKIEGO I SKI we Lwowie, plac Bernardyński 11.

PIELUSZKI dla niemowląt od zł. 1.25 oraz kompletne wyprawki „Tetra” po cenach oryginalnych fabrycznych „Trykot”, ulica Halicka 21 7296

MELONY. Pięciokłowa posyłka przesyłającym 10 zł. wysyła franco Marek, szkółka drzew, Zaleszczyki 7269

DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ mundurki, ubranka i piaseczki od zł. 20 począwszy „TRYKOT”, ulica Halicka 21 7426

ZEGARNI „Zenith” „Longines” oraz biżuterje własnego wyrobu poleca Dąbrowski-Rozwarszawski, Lwów, (Hotel George’a), Drogodne warunki. 7409

NA PRZYJAZD Łózka składane, koce, pledy, kołdry, materace, poduszki, sienniki, poszewki, prześcieradła poleca **Kazimierz Skibiński** najtaniej Lwów, Kopernika 4, — telefon 51-10. Tylko naprzeciw Szekowrona. 6674

PRANIE

Pierza i puchu uskutecznia Władysław Weber, Lwów Batorego 2.

Pompy Worthingtona, Centryfugalne oraz zwykłe, Prasy do oleju, Prasy do dachówek, Mieszarki do betonu, Motory, Turbiny, Młyńskie maszyny, Obrabarki do żelaza i drzewa poleca

„PILOT” Lwów Batorego 4. Katalogi na żądanie. 7427

PATENTOWANE
Łózka dywanowe oryginalne „Perfekt” z dwuletnią gwarancją poleca obecnie najtaniej Magazyn mebli **STEIL i SKA** Lwów 7202 KAZIMIERZOWSKA 28. Telefon 64.13.

Rolnicy Sztuczne nawozy

TOMASYNA SUPERFOSFAT

▲ AZOTNIAK ▲
SOLE POTASOWE
KRAJOWEJ STASSIURTSKIE
SIARCZAN AMONU
MACZKI KOSTNE
▲ SALETRA ▲
USPULUN ZELIO
JOZEF KARRACH
LWÓW KOŚCIUSZKI 18
CENNIKI I POUZECZENIA WYSYLA BEZ PŁACENIA

PARCELA w Zakopanem ok. 1300 sażni tanio do sprzedania za gotówkę. Wiadomość Dmytrach Lwów Legionów 3. 7411

WAGI „HESSA“
pierwszorzędne wykonanie stolowe, dziełne, wozowe, osobowe i inwentarzowe i tp. poleca Handel towarów żelaznych i artykułów **J. SZUMAN** Spółka technicz. z ogr. por. Lwów, ul. Gródecka 2b. Tel. 41-47.

POSADY POSZUKIWANE
5 groszy za wyraz.

WŁODA, energiczna z wyższym wykształceniem ośb., poszukuje zajęcia popołudniowego w biurze lub bibliotece. Zgłoszenia z podaniem warunków do Adm. Słowa pod „Zdolna“. 7380

MASZYNISTA-mechanik, kawaler, do maszyn, motorów, pługów motorowych, tartaków poszukuje posady zaraz. Lwów, Droga Wulecka 23, dla monter. 7315

BIURO Niemieckie, plac Akademicki 3, telef. 13-61, poleca nauczycieli, nauczycieli, Francuski, Niemiecki, freblanki, pielęgniarzy, kucharzy, klucznice, ogrodników, zarządczyni, garderobiane, szoferów, monterów, biuralistów, rzędców, ekonomów, leśniczych, personal restauracyjny, sklepowy. 7478

KUCHARKA, umiejąca dobrze gotować i wszystko robić poszukuje posady do mniejszej rodziny „Zofia“. 7421

UZDOLNIONA krawczyńa sukien i bielizny poszukuje zajęcia. Maria Żołnowska Brody Kowalska 15. 7401

NAUKA I WYCHOWANIE
10 groszy za wyraz.

PROFESORSKA rodzina przyjmie na mieszkanie ucznia z prowincji wraz z przygotowaniem do matury. E. Kedves, Długosza 37 li. p. 7333

KURS tańców rozpoczynamy 3 września Dancing 1 Nowicy, Piłsudskiego 16. 7335

WPISY do wyższej szkoły krawiectwa damskiego przyjmuje codziennie od 4-6 M. Kozłowska, Akademicka 22. 7376

NA FORTEPIANIE lekcji udziela nauczycielka z egzaminem państwowym, Jakoba Strzemię 11, parter lewy. Zgłoszenia: 4-6 popołudniu.

STUDENT z 8 gimn. celujący przyjmie lekcje, także początki fortepianu. Wiadomość Wachowa, Senatorska 6. 7419

AKADEMIK podejmie się prywatnego uczenia na prowincji w zakresie gimnazjum hum. Zgłoszenia do Administracji Słowa pod „rutyna“. 7390

4-GO WRZEŚNIA POCZĄTEK KURSU ZAWODOWEGO
Kursy samochodowe inż. Aleks. Jubrego Lwów, Kopernika 54, tel. 68-50
informacje i prospekty udziela Zarząd Kursów

Zakład Naukowy Z. OLSZEWSKIEGO
LWÓW, KURKOWA 38. Tel. 31-14.

Przyjmuje od 26/8 w godz. od 9-12 i 16-18 z wyjątkiem niedziel 7263

WPISY
na rok szkolny 1929/30.

do 1. rocznej szkoły przysposobienia kupieckiego, na 2. letnie kursy handlowo-gospodarcze, na roczne i 5. miesięczne kursy handlowe, na kurs stenografii oraz pisania na maszynach.

W szkole zwrot czesnego za dzieci urzędników i funkcjonariuszy państwowych. Dla niezamożnych podręczniki z biblioteki szkol.

IZADORA DUNKAN. 19,

Moja spowiedź.

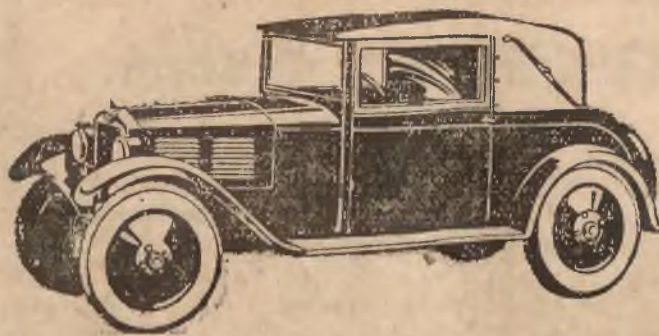
Wolny przekład Ireny Łozińskiej.

(Ciąg dalszy)

Ale tam przyjęto mnie jeszcze złinniej i w dodatku musiałam wysłuchać zarzutów, że moje plany są dziecinne, nieziszczalne, a na zakończenie dodała, że z pewnością nie odmówiłaby mi pomocy gdybym studiowała prawdziwą sztukę baletową, ponieważ znała jakąś baletnicę, która zrobiła majątek. Namiętnie bronila swych poglądów, ale zrobiło mi się słabo i o mało nie spadłam z fotela. Była czwarta po południu, a ja od rana nie miałam nic w ustach. Wystraszona gospodyni zadzwoniła na służącego i kazała podać mi filiżankę czekolady z biszkoptami. Oblewając łzami tę nieszczęsną czekoladę i biszkopty dalej przekonywałam ową panią o konieczności wyjazdu do Londynu, wreszcie zawołałam.

— Z pewnością niedługo stanę się sławną i będzie panią zasługą, że przyczyniła się do rozwoju amerykańskiej sztuki.

W końcu posiadaczka sześćdziesią-

SAMOCHÓD D. K. W.

dostępny dla każdego
kabriolet otwierany
3 osob., zł. 7.500

Tani bo nie skomplikowany, bez wentyli, bez oliwienia, bez sworzní, opony balonowe, hamulce na 4 koła, motor 2-taktowy 2-cylindrowy chłodzony wodą, 4/16 K. M. 6-7 ltr. na 100 km., kompletna instalacja elektryczna — waga 550 klg. — Zastępstwo rejonowe

Cyclecar Lwów, Romanowicza 9
7410 Telefon 20-01.

MĄCZKA FOSFORYTOWA
z fosforytów Krajowych z Kopalń „Gwarectwa Świętokrzyskiego w Anopolu (Rachowie)
zawiera kwasu fosforowego od 16 do 18% podwaja plony i w zupełności zastępuje zagraniczną tomasynę.

Daje bardzo dobre rezultaty i jest o połowę tańszą od tomasyny. Zamówienia na mączkę przyjmuje i wszelkich informacji udziela Fabryka Nawozów sztucznych w Kielcach lub 7300

TADEUSZ WASUNG i SKA
we Lwowie ul. Chorążczyzna 18.

Wysyłamy ze składu we Lwowie również ilości mniejsze od 100 kg. na próby.

WPISY na KURSA HANDLOWE

Zofji Konrad-Gluzińskiej
jednoroczne i półroczne
ranne i wieczorne 7247n
do dnia 3 września w godzinach 10-1 i 5-7
„Ecole Reforme, ul. Piłsudskiego 14, II p.

Wpisy do przedszkola i 4-ech klas szkoły powszechnej
H. MAKOWIECKIEJ
we Lwowie, ul. Na Bajkach 27, od 31 sierpnia między 10-12 i 4-6-ty. Język francuski nauką poglądową dla dzieci od lat 4-ech. Początek roku szkolnego 7-go września. 7418

MIESZKANIA, SKLEPY, LOKALE
10 groszy za wyraz

DWÓCH uczniów gimnazjalnych z zamożnego domu znajdzie pierwszorzędne utrzymanie, staranna opieka i skuteczną pomoc w nauce. Bliższa wiadomość w Administracji pod „Pierwszorzędne utrzymanie“. 7241

4-3 POKOJE, największy komfort za dwuletnim czynszem wynajmę. Oglądać można od 4-5, Tarnawskiego 34. 7283

WEŹMIĘ studenta na utrzymanie wdowa po adwokacie, zapewnia troskliwą opiekę i dobry wikt. Karpacza, boczna Sobieskiego, I. 3. I. piętro. 7351

4 POKOJE kuchnia na piętrze z przynależnościami, w drugiej dzielnicy do wynajęcia bez pośrednictwa pod „Suche zdrowe“. 7356

PANIENKI na mieszkanie przyjmę. — Opieka, dobry wikt. Kostecka, Kurkowa 14. 7337

POTRZEBNY duży, słoneczny, elegancki pokój z elektrycznością dla bezdzietnego małżeństwa od 20-go września. Okolica ulic Listopada, Leszno, Sapiehy, Potockiego. Cena od umowy. Oferty składać do dnia 3-go września sub „Natecz“. 7328

POKOJ umeblowany z balkonem na I piętrze do wynajęcia przy ul. Kalcza 1. 18 u gospodyni. 7338

INTELEKTUALNA rodzina weźmie na mieszkanie panią z dobrych domów. Opieka rodzicielska, wikt dostatni i dobry. Sapiehy 43 III. p. na prawo. 7118

PIERWSZORZĘDNE umieszczenie, dobry wikt dla ucznia (uczniicy) z dobrego domu. Oficerska 7. i Domki oficerskie. Koścička, pułkownikowa. 7332

Grono starszych osób poszukuje
towarzyszek i towarzyszy

do zamieszkania przez zimę we dworze blisko Lwowa, gdzie zdrowa okolica, wygodne pokoje, znana wysmienita kuchnia, radio, fortepian i partia do kart lub szachów oraz czytelnia, dają gwarancję wygodnego i przyjemnego życia. Wszystko za 240 Zł. miesięcznie Druga osoba w tym samym pokoju tylko 180 Zł. Zgłoszenia pod „Zacisze“ do „Nowej Reklamy“, Batorego 26. 7425

DO wynajęcia zaraz 4 pokoje, kuchnia z komfortem Grochowska 23. 7412

PRZYJMĘ jedną lub dwie panią na utrzymanie. Pokój osobny wchód, fortepian, komfort. Chodkiewicz 7, drzwi 11 od 4-30 do 7. 7414

DO wynajęcia umeblowany, słoneczny frontowy pokój dla samotnej osoby. Łyczakowska 16. I. p. u właściciela. Najdogodniej od 2-4 popołudniu. 7339

UCZEŃ gimnazjalny znajdzie umieszczenie przy inteligentnej rodzinie Łyczakowska 1. 16. 7398

WDOVA po wyższym urzędniku przyjmie od 1 września uczniów(nice) na stancję. Staranna opieka i pomoc w nauce zapewniona. Fortepian. Chodkiewicz 9. mezanin. 7394

POKOJ frontowy, umeblowany, do wynajęcia Nowy Świat 3. parter. 7392

PANIENKI znajdą umieszczenie, troskliwą opiekę fortepian, obce języki. Szymona 1/II, drzwi 4. boczna Batorego. 7389

POKOJ frontowy umeblowany dla pań zaraz do wynajęcia ul. Antoniego 5, I p. 7390

WOLNE POSADY
10 groszy za wyraz.

APTEKA w Załóżcach poszukuje absolwenta gimnazjalnego, do praktyki, chrześcijanina. 7320

NAUCZYCIELKA na wieś do chłopca 1. kl. gimn. poszukiwana. Matura gimnazjalna, francuskie wymagane. Referencje, odpisy świadectw. Zgłoszenia Wolscy, Płaucza poczta Żborów. 7327

POTRZEBNA służąca do trojga osób zaraz lub 15 do wszystkiego. Zgłaszać się tylko cały dzień niedziela Zofji 6. I p. na lewo. 7393

FRÖBLANKĘ, która chciałaby się zająć zupełnie dziećmi 4 i 7 lat ewent. języki lub muzyka poszukiwana Zgłoszenie Administracja „W. D.“ 7395

FRANCUZKĘ lub niemkę ewent. fortepian, któraby chciała zająć się zupełnie dziećmi 4 i 7 lat poszukuje się zaraz. Zgłoszenie Administracja „W. D.“ 7396

MAŁŻEŃSTWA
20 groszy za wyraz.

TRZYDZIEŚTOLETNI inteligentny mężczyzna odda do celu małżeństwa, kobiecie materialnie niezależnej, czyste bez skazy nazwisko. Poważne zgłoszenia do admin. Słowa dla „Teemu“. 7268

KORESPONDENCJA PRYWAT.
20 gr. za wyraz.

ZNOWU ciężka obraza a wrzesień zakończy... nie było pozdrowienia. 7400

POMOC LEKARSKA

Zakład techniczno-dentystyczny
Franciszek ROSYK
Lwów ul. Staszica 8 I p. róg Chorążczyzny. 7222

INOŻNE DONIESIENIA
10 groszy za wyraz.

TECZKI szkolne, biurowe od 10 złotych. 3-letnia gwarancja. Walichiewicz, siodlarz, Lwów, Kopernika 2. 6999

CHOROBY serca, Basedow, astma. Sanatorium „Salus“ dra Kućczyka, Kraków, Szulskiego. 7206

NAPRAWY precyzyjnych zegarków wykonuje solidnie pod pełną gwarancją firma Jan Seitenreich, Lwów ul. Marjańska 8. 6625

AKUSZERKA Wagnerowa przyjmuje panie na czas słabości. Sobieskiego 30, parter. 7312

WACHOWA rutynowana masażystka ul. Senatorska 6. wróciła i wykonuje masaże lecznicze i gimnastykę leczniczą dzieci. 7420

Z DNIEM 1 września wydają smaczne obiady z domu Huberowa Kalcza 10. 7413

NAJSTRONNIEJSZE suknie, płaszcze, mundurki, przeróbki wykonuje najtaniej krawczyńa Majewicz Wąska 8 parter (początek Łyczakowa). 7391

3.000 Dolarów
pożyczki za zabezpieczenie hipotecznym poszukuje przedsiębiorstwo przemysłowe. 7397 Zgłoszenia do Adm. pod „Przemysł“.

ciu milionów wręczyła mi czek — znowu na pięćdziesiąt dolarów! I dodała: — A proszę mi zwrócić, jak pani dojdzie do pieniędzy!

Ale nie zwróciłam, wolałam rozdać biednym.

Okazało się, że większość nowojorskich milionerów była równie hojna i pewnego dnia stałam się właścicielką aż trzydziestu dolarów. Ale ta kwota nie wystarczała na zakupienie biletów drugiej klasy pasażerskiego statku, o ile mieliśmy dojechać do Londynu z jakąś chociażby bardzo niewielką gotówką.

Wtedy Raimund wpadł na doskonały pomysł: tak długo przeszukiwał port, aż w końcu znalazł mały parowiec, który z transportem byłby miał odpłynąć do Hull. Kapitan wzruszony jego opowiadaniem, przyrzekł zabrać nas na pokład, chociaż to sprzeciwiało się obowiązującym przepisom i dzięki temu, pewnego pięknego dnia znaleźliśmy się na statku, wraz z całym naszym majątkiem, to znaczy z kilku niewielkimi kuferkami. Na spodzie statku było załadowanych kilkaset sztuk bydła z dalekiego Zachodu. Ryk tych nieszczęśliwych zwierząt, stłoczonych i raniących się wzajemnie rogami, robił na nas smutne i przygnębiające wrażenie. Raimund od tego czasu stał się wegetarianinem.

W późniejszym życiu, w czasie podróży na transatlantyckich olbrzy-

mach, często leżąc w wytwornej kajuście, przypominałam sobie te radosne chwile, spędzone na towarowym statku i zastanawiałam się, czy bogactwo, zbytek nie wpływają na rozwój neurastenji. Wówczas żywił się tylko konserwami i herbatą, w smaku przypominającą słomę, spaliśmy w ciasnych dusznych kajutach, siedzieli na twardych ławkach, a pomimo tego, przez całe dwa tygodnie podróży byliśmy bardzo szczęśliwi. Wstydziliśmy się płynąć na tym statku pod własnym nazwiskiem, więc po radzie przybrałszy panięńskie nazwisko matki: O'Gornian. Ja nazywałam się Maggi O'Gornian.

Pomocnik kapitana był Irlandczykiem. Razem spędzaliśmy księżycowe noce na pokładzie, a on często powtarzał: „Doprawdy, Maggi O'Gornian, ja byłbym doskonałym mężem, gdyby pani z chciała mnie wybrać“. Czasem uprzejmy kapitan wyciągał fiaskę whisky i częstował nas gorącym grogiem. Cudownie to były czasy! Tylko chwilami ryk byłby stłoczonego na dnie statku psuł radosny nastrój. Ciekawa jestem czy i teraz transportują bydło w ten barbarzyński sposób.

Pewnego pięknego, majowego poranku, państwo O'Gornianowie wylądowali w Hull, a w kilka godzin potem, na dworcu w Londynie, wysiedli z wagonu państwo Dunkanowie.

Dzięki ogłoszeniom umieszczonym w „Timesie“ znaleźliśmy od razu mieszkanie, koło Marmurowej Arki. Pierwsze dni pobytu w Londynie spędziliśmy na zwiedzaniu miasta omnibusami za penny. Byliśmy zachwyceni i zdumieni, to też nic dziwnego, że całkiem zapomnieliśmy o stanie naszych finansów. Godzinami oglądaliśmy cuda stolicy, zwiedzaliśmy Westminster Abbey, British Muzeum, Kensington Muzeum, Tower; spacerowaliśmy po Kew Garden, Richmond Parku, Hampton Court, a po powrocie do domu, zmęczeni, podnieceni, zachowywaliśmy się tak, jak turyści, którzy w Ameryce pozostawili bogatego ojca, na każde wezwanie przysyłającego żądane sumy. I dopiero po kilku tygodniach, zniecierpliwiona gospodyni wyrwała nas z tego błędnego zapomnienia, żądając pieniędzy.

Pewnego dnia, po powrocie z National Gallery, z bardzo ciekawego odczytu o starożytnej sztuce, zastaliśmy drzwi mieszkania zamknięte. Znaleźliśmy się na ulicy, bez rzeczy i bez pieniędzy, gdyż po bardzo troskliwym przeszukaniu kieszeni okazało się, że wszyscy razem mamy całego majątku sześć szylingów. Wobec tego poszliśmy do Kensington Parku, i tam, usiadłszy na ławce złożyliśmy walną naradę, co dalej począć.

(C. d. n.)